

วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ

วิธีการนำคำพิพากษาของศาลประเทศหนึ่งมาขอให้ศาลในอีกประเทศหนึ่งยอมรับและบังคับตามให้มีความแตกต่างกันไปและมีวิธีการปฏิบัติหลายรูปแบบ เช่น

1. นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่รับรองนั้นมาบังคับคดีโดยตรงในอีกประเทศหนึ่ง ในลักษณะเดียวกันกับการบังคับตามคำพิพากษาของศาลในประเทศนั้นนั่นเอง เช่น โจทก์อาจเลือก จดทะเบียนคำพิพากษาของศาลต่างประเทศตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในลักษณะต่างตอบแทนแก่กัน วิธีการนี้นิยมใช้กันอยู่ในบางประเทศที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันเป็นพิเศษในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือมีระบบกฎหมายที่มีพื้นฐาน คล้ายคลึงกัน ตัวอย่างของวิธีการนี้มีใช้กันอยู่ในประเทศแคนาดา¹ เบลีเซ² เคย์แมน³ อังกฤษ⁴

¹Audrey A. Wakeling, The Commercial Laws of Saskatchewan, Canada, pp. 7-8; Catherine A. Walsh, The Commercial Laws of New Brunswick, Canada, pp. 20-22; Stirling, Ryan, Reid, Wells Harrington & Andrews, The Commercial Laws of Newfoundland, Canada, pp. 14-16.

²R. Lindo, The Commercial Laws of Belize, pp. 15-16.

³Macdonald Myers & Alberga, The Commercial Laws of the Cayman Islands, pp. 15-16.

⁴Fergus D. Bateson and Michael A. Grant, The Commercial Laws of England, pp. 16-17.

ไนจีเรีย⁵ ซิมบับเว⁶ ออสเตรเลีย⁷ นิวซีแลนด์⁸ เป็นต้น

2. นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้องขอให้ศาลในอีกประเทศหนึ่งยอมรับและบังคับตามให้ (Action of Judgment) โดยถือว่าคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดี (Cause of Action) อันอาจฟ้องร้องขอให้มีการยอมรับและบังคับตามให้ได้ ซึ่งเป็นวิธีการของคอมมอนลอว์ ตัวอย่างของวิธีการนี้ปรากฏอยู่ในประเทศแคนาดา⁹ อังกฤษ¹⁰ สวีเดน¹¹ ไนจีเรีย¹² ปากีสถาน¹³ ฯลฯ

⁵J. Ola Orojo, The Commercial Laws of Nigeria, pp. 18-19.

⁶Christie, The Commercial Laws of Zimbabwe, p. 17.

⁷T.R. Taylor, The Commercial Laws of the State of South Australia, pp. 25-26; Minter, Simpson & Co., The Commercial Laws of the Commonwealth of the State of Victoria, pp. 16-17.

⁸W.D. Dent, The Commercial Laws of New Zealand, pp. 19-20.

⁹Audrey A. Wakeling, The Commercial Laws of Saskatchewan, Canada, p. 7; Catherine A. Walsh, The Commercial Laws of New Brunswick, Canada, pp. 21-22.

¹⁰Fergus D. Bateson and Michael A. Grant, The Commercial Laws of England, pp. 15-16.

¹¹Eril Berglunds Advokatbyra, The Commercial Laws of Sweden, pp. 11-12.

¹²J. Ola Orojo, The Commercial Laws of Nigeria, p. 29.

¹³Abraham & Sarwana, The Commercial Laws of Pakistan, p. 15.

3. นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศไปใช้อ้างอิงในฐานะเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้น (Prima Facie Evidence) แห่งหนึ่งหรือความรับผิดชอบในอีกประเทศหนึ่ง นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศไปใช้อ้างอิงในฐานะเป็นพยานหลักฐานเบื้องต้นแห่งหนึ่งหรือความรับผิดชอบในอีกประเทศหนึ่งในลักษณะที่ว่าโจทก์อาจฟ้องจำเลยเป็นคดีขึ้นใหม่ในศาลของประเทศหลังนี้โดยอ้างมูลหนี้เดิมแทนที่จะอ้างคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นเป็นมูลฟ้องก็ได้ และในการพิสูจน์คดีโจทก์ก็อาจอ้างคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นประกอบเป็นพยานหลักฐานการเป็นหนี้ได้ด้วยนั่นเอง ตัวอย่างของวิธีการเช่นว่านี้ปรากฏอยู่ในประเทศ ไชติ¹⁴ ออสเตรีย¹⁵ ฮังการี¹⁶ โปรตุเกส¹⁷ ฯลฯ

4. นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศไปขอให้ศาลในอีกประเทศหนึ่งยอมรับและบังคับตามให้ โดยศาลที่ได้รับคำร้องขอจะดำเนินการให้ตามข้อกำหนดแบบ "Exequatur" ดังตัวอย่างเช่นวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศคอสตาริกา¹⁸ ไชติ¹⁹

¹⁴ Talleyrand & Talleyrand, The Commercial Laws of Haiti, p. 18.

¹⁵ Rudolf Jahn and Peter Schulyok, The Commercial Laws of Austria, p. 24.

¹⁶ F. Madl, The Commercial Laws of Hungary, p. 44.

¹⁷ Francisco Arruda De Andrade, The Commercial Laws of Portugal, p. 15.

¹⁸ Juan Edgar Picado, The Commercial Laws of Costa Rica, pp. 31-32.

¹⁹ Talleyrand & Talleyrand, The Commercial Laws of Haiti, pp. 17-18.

ลักเซมเบิร์ก²⁰ สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน²¹ ฝรั่งเศส²² โรมาเนีย²³ โปรตุเกส²⁴
 มออคโค²⁵ ตูนิเซีย²⁶ ซีเรีย²⁷ ฯลฯ

การศึกษาเรื่องวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ควรแยก
 การศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 : หลักทั่วไป

ส่วนที่ 2 : กรณีมีสนธิสัญญาเป็นพิเศษ

ส่วนที่ 1 : หลักทั่วไป

สำหรับหลักทั่วไปของวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ควรแยก
 การศึกษาตามระบบ Common Law และ Civil Law ดังนี้

²⁰ Jules Pieret and Josette Elvinger, The Commercial Laws of Luxembourg, pp. 16-17.

²¹ Heinz Strohbach, The Commercial Laws of the German Democratic Republic, p. 24.

²² Michel Pichard & Cie, The Commercial Laws of France, pp. 32-34.

²³ Tudor Popescu, The Commercial Laws of Romania, p. 26.

²⁴ Francisco Arruda De Andrade, The Commercial Laws of Portugal, pp. 14-15.

²⁵ Anatole Estryng, The Commercial Laws of Morocco, pp. 8-9.

²⁶ Slaheddine Caid Essebsi, The Commercial Laws of Tunisia, pp. 21-22.

²⁷ Faris A. Dow and Ibrahim El-Batal, The Commercial Laws of Syria, p. 19.

ในระบบ Common Law ผู้เขียนจะยกตัวอย่างโดยกล่าวถึงวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศอังกฤษและประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ มาเลเซียและสิงคโปร์

ส่วนในระบบ Civil Law ผู้เขียนจะยกตัวอย่างโดยกล่าวถึงวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศต่าง ๆ ในประชาคมเศรษฐกิจยุโรปบางประเทศ เช่น เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก และประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์

ก. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามระบบ Common Law

1. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศอังกฤษ

วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศอังกฤษมีวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้องขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้ (Action on Judgment)²⁸ โดยถือว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นเป็นมูลคดี (Cause of Action)²⁹ หรือหลักฐานที่ทำให้เกิดหนี้อันอาจฟ้องร้องให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับให้ได้³⁰

²⁸ A. W. Scott, Private International Law, Conflict of Laws (Plymouth : Macdonald and Evans, 1979), p. 103.

²⁹ Martin Wolff, Private International Law (Darmstadt : Fotokop Wilhelm Weihert, 1977), p. 272; R.H. Graveson, The Conflict of Laws (London : Sweet & Maxwell, 1965), p. 543.

³⁰ N.J. Briggs, Conflict of Laws in a Nutshell (London : Sweet & Maxwell, 1970), p. 65.

ในเบื้องต้นก่อนที่ศาลอังกฤษจะดำเนินการยอมรับและบังคับตาม คำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยวิธีนี้ ศาลอังกฤษต้องคำนึงถึงว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น มี องค์ประกอบหรือเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่ศาลวางไว้หรือไม่ หลักเกณฑ์ที่ว่านี้หมายถึงหลักเกณฑ์ของ การยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ³¹ กล่าวคือ คำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น ต้องเป็นคำพิพากษาที่ถึงที่สุดและเสร็จเด็ดขาด (Final and Conclusive) ซึ่งได้รับการตัดสิน จากศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ถ้าเป็นคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วยหนี้หนี้บุคคล คำพิพากษานั้นต้องกำหนดให้ชำระหนี้เงินเป็นจำนวนที่แน่นอน นอกจากนี้คำพิพากษาศาลต่างประเทศ นั้นต้องไม่เป็นคำพิพากษาที่ได้มาโดยการฉ้อฉล ไม่ขัดต่อหลักแห่งความยุติธรรม และการที่จะยอมรับ และบังคับตามคำพิพากษานั้นต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของอังกฤษ หากคำพิพากษาศาล ต่างประเทศมีลักษณะครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวแล้ว ศาลอังกฤษก็จะไม่ก้าวล่วงเข้าไปพิจารณา ในเนื้อหาของคดีของคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นอีก ศาลไม่ต้องพิจารณาว่าคำพิพากษาศาล ต่างประเทศนั้นได้รับการวินิจฉัยผิดพลาดในข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายหรือไม่ พร้อมกันนี้ศาลอังกฤษ ก็จะทำออกคำพิพากษาเพื่อยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่า ในที่สุดแล้วคำพิพากษาที่มีการบังคับคดีในอังกฤษก็คือคำพิพากษาของศาลอังกฤษนั่นเอง³²

น่าสังเกตว่าวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ โดยวิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้องขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้มัน โจทก์ อาจขอให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อให้มีคำพิพากษาโดยวิธีรวบรัด (Summary Judgment) ตาม Order 14 ของ Rules of the Supreme Court ได้โดยอาศัยเหตุว่าจำเลยไม่มีข้อต่อสู้ ในข้อเรียกร้องนั้น³³ ซึ่งก็จะมีผลทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยลงไปด้วย

³¹โปรดดูเรื่องหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในบทที่ 3 และการควบคุมการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ โดยศาลที่ได้รับการร้องขอในบทที่ 4

³²Scott, Private International Law, Conflict of Laws p. 103; Graveson, The Conflict of Laws, p. 543.

³³คดี Grant v. Easton (1883), 13 Q.B.D. 302.

ข้อที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ตามหลักเกณฑ์ของ Common Law นั้น คำพิพากษาของศาลประเทศอังกฤษกับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศยังมีผลแตกต่างกันอยู่คือ ในกรณีของคำพิพากษาศาลอังกฤษ โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของศาลอังกฤษจะต้องห้ามมิให้ฟ้องจำเลยในคดีเดียวกันเป็นคดีใหม่อีกคดีหนึ่งโดยอาศัยมูลคดีเดียวกัน ด้วยเหตุผลที่ว่ามูลคดีเดิมได้ระงับไปแล้ว โดยการเคลื่อนกลิ้งไปกับผลของคำพิพากษานั้น³⁴ แต่ในกรณีของคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ศาลอังกฤษได้ตัดสินไว้ในหลายคดีว่าไม่ให้นำหลักเกณฑ์เช่นนี้มาใช้กับคำพิพากษาศาลต่างประเทศ³⁵ กล่าวคือศาลอังกฤษถือว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศไม่ได้ทำให้มูลคดีเดิมระงับไปโดยการเคลื่อนกลิ้งกันไปกับผลของคำพิพากษานั้น ดังนั้นโจทก์ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจึงมีทางเลือกว่าจะมาฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ในศาลอังกฤษโดยอาศัยมูลคดีเดิมหรือจะนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นมาฟ้องในศาลอังกฤษก็ได้³⁶

2. นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้โดยตรงหรือที่เรียกว่าวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร โดยวิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นมาจดทะเบียน³⁷ ต่อศาลอังกฤษเสียก่อน แล้วนำคำพิพากษานั้นไปบังคับคดีได้เลยโดยไม่ต้องมีคำพิพากษาของศาลอังกฤษซ้ำอีก³⁸

หลักของ Common Law ที่ว่าไม่อาจนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้โดยตรง แต่ต้องอาศัยวิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นมาฟ้องขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้ นั้น มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรหลายฉบับบัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้โดยวิธี

³⁴ คดี King v. Hoare (1844), 13 M. 7 W. 494 at p. 504.

³⁵ เช่นคดี Hall v. Odber (1809), 11 East 118; Smith v. Nicolls (1839), 5 Bing. N.C. 208, Bank of Australia v. Harding (1850), 9 C.B. 661; Bank of Australia v. Nias (1851), 16 Q.B. 717; Re Flynn (No. 2), (1969), 2 Ch. 403; (1969), 2 All E.R. 557.

³⁶ คดี Smith v. Nicoll, supra, at p. 221.

³⁷ Scott, Private International Law, Conflict of Laws, p. 103.

³⁸ Wolff, Private International Law, p. 272.

การจดทะเบียน กฎหมายดังกล่าวที่สำคัญและน่าสนใจได้แก่ The Judgments Extension Act 1868, The Administration of Justice Act 1920, The Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933, The European Communities Act 1972 และ The Civil Jurisdiction and Judgments Act 1982 ซึ่งเราจะกล่าวถึงกฎหมายแต่ละฉบับต่อไป

Judgments Extension Act 1868 วิธีการยอมรับและบังคับ ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามกฎหมายฉบับนี้เป็นวิธีการยอมรับแบบบังคับและการบังคับโดยตรง (Compulsory Recognition and Direct Enforceability)³⁹ ที่ว่าเป็นวิธีการยอมรับแบบบังคับและการบังคับโดยตรงหมายความว่า เป็นวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศซึ่งศาลที่ได้รับคำร้องขอไม่ต้องมีบทบาทใดอีกนอกจากการดำเนินการเล็กน้อย ทั้งนี้ โดยศาลที่ได้รับคำร้องขอจะไม่เข้าไปตรวจสอบคำพิพากษานั้นอีก ไม่ต้องคำนึงถึงว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศได้มาโดยศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีหรือได้มาโดยกระบวนการพิจารณาที่ถูกต้องในศาลต่างประเทศหรือไม่⁴⁰ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นไม่สามารถกล่าวอ้างเรื่องอำนาจศาลว่าศาลต่างประเทศไม่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือยกข้อต่อสู้ เช่นที่ เขายกได้ตามวิธีการฟ้องร้องตามคอมมอนลอว์⁴¹

กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับคำพิพากษาของศาลในระดับ Superior Court ในสหราชอาณาจักรด้วยตนเอง ซึ่งได้แก่ High Court ของอังกฤษ High Court ของไอร์แลนด์เหนือ และ Court of Session ของสกอตแลนด์ โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้นำหนังสือรับรองจากศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีมาแสดงเพื่อให้ศาลที่กล่าวรับจดทะเบียนให้⁴²

³⁹ J.D. McClean and K.W. Patchett, The Recognition and Enforcement of Judgments and Orders and the Service of Process within the Commonwealth, p. 6.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Cheshire and North, Cheshire' Private International Law, p. 666.

⁴² Ibid. p, 665.

อย่างไรก็ตาม ขอบเขตของการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ค่อนข้างจะจำกัด
อยู่มาก ค่อนข้างจะจำกัดอยู่ในลักษณะที่ว่าคำพิพากษาที่ศาลจะรับจดทะเบียนให้ได้ต้องเป็นคำพิพากษา
ที่เกี่ยวกับหนี้เงินค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเท่านั้น⁴³ และเจ้าหน้าที่ตาม
คำพิพากษาจะต้องนำคำพิพากษามายื่นคำขอจดทะเบียนภายใน 12 เดือน นับแต่วันที่ศาลต่างประเทศ
มีคำพิพากษา⁴⁴ แต่เมื่อมีการจดทะเบียนแล้ว คำพิพากษานั้นก็จะมีผลบังคับเสมือนหนึ่งว่าเป็น
คำพิพากษาของศาลที่รับจดทะเบียนให้⁴⁵ โดยลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นไม่สามารถโต้แย้งคัดค้าน
คำพิพากษาที่ได้รับการจดทะเบียนให้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ดังนั้นวิถีทางเดียวที่จำเลยซึ่งต้องการต่อสู้
เรื่องความสมบูรณ์ของคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะทำได้คือ ต้องไปดำเนินกระบวนการคัดค้าน
ในประเทศที่มีคำพิพากษานั้น⁴⁶

น่าสังเกตว่าตามกฎหมายฉบับนี้ โจทก์ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ
ยังไม่เสียสิทธิที่จะฟ้องคดีให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามคอมมอนลอว์
(Action on Judgment) แต่ถ้าโจทก์เลือกวิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้องขอให้
ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้แล้ว โจทก์ก็ต้องรับผิดชอบสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเอง⁴⁷

ในเวลาต่อมาได้มี Inferior Courts Judgments Extension
Act 1882 ขยายขอบเขตการนำวิธีการตาม Judgments Extension Act, 1868 ไปใช้ใน
ศาลระดับที่ต่ำลงมาในอังกฤษ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือด้วย เช่น County Court ใน
อังกฤษ และ Sheriff's Court ในสกอตแลนด์⁴⁸

⁴³ Judgments Extension Act 1868, S. 1.

⁴⁴ Scott, Private International Law, Conflict of Laws, p. 114.

⁴⁵ Wolff, Private International Law, p. 273.

⁴⁶ Cheshire and North, Cheshire' Private International Law, p. 666.

⁴⁷ Judgments Extension Act 1868, S. 6.

⁴⁸ Cheshire and North, Cheshire' Private International Law,

Administration of Justice Act 1920 วิธีการยอมรับและ บังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามกฎหมายฉบับนี้ เป็นวิธีการยอมรับแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจ และการบังคับโดยตรง (Discretionary Recognition and Direct Enforceability)⁴⁹ ที่ว่าเป็นวิธีการยอมรับแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจและการบังคับโดยตรง หมายความว่าศาลที่ได้รับคำร้อง ขอให้ยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นมีดุลพินิจเกี่ยวกับการยอมรับคำพิพากษา นั้นอยู่บ้าง มีดุลพินิจเกี่ยวกับการยอมรับคำพิพากษาในลักษณะที่ว่าศาลที่ได้รับคำร้องขอให้ยอมรับ และบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะรับจดทะเบียนคำพิพากษานั้นให้ต่อเมื่อศาลเห็นว่าเป็นการยุติธรรมและเป็นความสะดวก แต่เมื่อศาลนั้นยอมรับรองคำพิพากษานั้นให้แล้ว ก็สามารถ นำไปบังคับคดีได้โดยตรงเสมือนหนึ่งว่าเป็นคำพิพากษาของศาลที่ได้รับคำร้องขอตนเอง⁵⁰

กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับการให้ความร่วมมือในการยอมรับและบังคับ ตามคำพิพากษาของศาลในระดัย Superior Court ระหว่างสหราชอาณาจักรฝ่ายหนึ่งกับประเทศ ที่อยู่ในเครือจักรภพอีกฝ่ายหนึ่ง⁵¹ สำหรับประเทศในเครือจักรภพนั้นจะมีการขยายขอบเขตการ บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ไปถึงประเทศใดก็ตามเมื่อเป็นที่พอใจของสหราชอาณาจักรว่าประเทศในเครือ จักรภพนั้นมีการปฏิบัติในลักษณะต่างตอบแทนให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลใน สหราชอาณาจักรได้ในประเทศของตนเช่นกัน⁵² และในทางปฏิบัติก็ได้มีการขยายขอบเขตการบังคับ ใช้กฎหมายฉบับนี้ไปยังประเทศต่าง ๆ ในเครือจักรภพหลายประเทศ เช่น มลรัฐต่าง ๆ ของ ออสเตรเลีย เบลูมูตา กานา มาลาวี มอลต้า นิวซีแลนด์ ศรีลังกา แทนซาเนีย มณฑลซัสเกตเซวัน และนิวฟาวแลนด์ของแคนาดา ยิบรอลต้า โรดีเซีย เคนยา ฯลฯ

⁴⁹ J.D. McClean and K.W. Patchett, The Recognition and Enforcement of Judgments and Orders and the Service of Process within the Commonwealth, p. 7.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Administration of Justice Act 1920, s. 13.

⁵² Scott, Private International Law, Conflict of Laws, pp. 114-115.

ตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้โจทก์ตามคำพิพากษาของศาลในประเทศ
เครื่องจักรทซึ่งกฎหมายฉบับนี้ขยายขอบเขตการบังคับใช้ไปถึงมายื่นคำขอจดทะเบียนคำพิพากษานั้น
ไว้ที่ High Court ของอังกฤษ High Court ของไอร์แลนด์เหนือ และ Court of Session
ของสกอตแลนด์⁵³ โดยให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภายใน 12 เดือน นับแต่ศาลต่างประเทศนั้นมี
คำพิพากษา⁵⁴ อย่างไรก็ตามศาลที่รับจดทะเบียนมีอำนาจที่จะขยายระยะเวลาจดทะเบียนดังกล่าว
ให้ได้⁵⁵ และคำพิพากษาที่จะขอให้จดทะเบียนต้องเป็นคำพิพากษาที่ให้ชำระหนี้เงินเท่านั้น⁵⁶

ดังที่กล่าวแล้วว่าวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ
ตามกฎหมายฉบับนี้เป็นวิธีการยอมรับแบบขึ้นอยู่กับดุลพินิจโดยศาลที่ได้รับคำร้องขอจะจดทะเบียน
คำพิพากษานั้นให้ต่อเมื่อศาลเห็นว่าเป็นการยุติธรรมและเป็นความสะดวก ดังนั้นผลที่ตามมา
ประการหนึ่งคือ ศาลที่รับจดทะเบียนอาจกำหนดให้โจทก์วางประกันค่าใช้จ่ายด้วยก็ได้⁵⁷ นอกจากนี้
ตามกฎหมายฉบับนี้นั้นศาลอังกฤษจะไม่รับจดทะเบียนให้หากศาลต่างประเทศไม่มีอำนาจในการพิจารณา
พิพากษาคดี⁵⁸ เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มีถิ่นที่อยู่ในศาลต่างประเทศหรือไม่ได้ยอมอยู่ใต้อำนาจ
ศาลของต่างประเทศนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือศาลที่รับจดทะเบียนจะต้องพิจารณาว่าศาลต่างประเทศ
มีอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีตามหลักเกณฑ์ในเรื่องอำนาจศาลที่เกี่ยวกับการยอมรับและ
บังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศหรือไม่⁵⁹

⁵³ Cheshire and North, Cheshire's Private International Law, p.666.

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Scott, Private International Law, Conflict of Laws, p. 115.

⁵⁶ Administration of Justice Act 1920, S. 12.

⁵⁷ คดี Kahn v. Rinson, Ltd. (1948) 1 K.B. 327.

⁵⁸ Cheshire and North, Cheshire's Private International Law,
p. 666.

⁵⁹ โปรดดูหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาล
ต่างประเทศในหัวข้อเรื่องศาลต่างประเทศต้องมีอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีในบทที่ 3

เช่นเดียวกัน ในเรื่องการควบคุมการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษา ศาลต่างประเทศโดยศาลที่รับจดทะเบียนก็จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังได้กล่าวแล้วในบทที่ 4⁶⁰ กล่าวคือ ศาลอังกฤษจะไม่รับจดทะเบียนให้หากปรากฏว่าคำพิพากษานั้นได้มาโดยการฉ้อฉลหรือลู่หน้ตาม คำพิพากษามีได้รับคำบอกกล่าวให้ไปต่อสู่อัยการที่จะรับจดทะเบียนให้ นั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบ เรียบร้อยในอังกฤษ⁶¹ ยิ่งไปกว่านั้นศาลอังกฤษจะปฏิเสธการรับจดทะเบียนให้หากลู่หน้ตาม คำพิพากษาแสดงให้เห็นว่ามีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่หรือ เขามีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำพิพากษา นั้นได้ในศาลต่างประเทศ⁶²

เช่นเดียวกันกับ The Judgments Extension Act 1868 คำพิพากษาที่ได้รับการจดทะเบียนตามกฎหมายฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เสมือนหนึ่งว่า เป็นคำพิพากษา ของศาลที่รับจดทะเบียนให้มันเอง⁶³ แต่โจทก์ก็ยังไม่เสียสิทธิที่จะนำคำพิพากษานั้นมาฟ้องตาม คอมมอนลอว์ (Action on Judgment)⁶⁴ อย่างไรก็ตามหากโจทก์เลือกวิธีการนำคำพิพากษา ศาลต่างประเทศซึ่งสามารถขอให้จดทะเบียนได้ตามกฎหมายนี้มาฟ้องตามคอมมอนลอว์แล้ว โจทก์ก็ จะต้องรับผิดชอบสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเอง เว้นแต่ศาลปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนคำพิพากษา นั้นหรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น⁶⁵ อย่างไรก็ตามตั้งแต่ปี ค.ศ. 1933 ซึ่งมีการบังคับใช้ Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933 ดังจะได้กล่าวต่อไป ก็ไม่มีการขยาย

⁶⁰โปรดดูเรื่องการควบคุมการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดย ศาลที่ได้รับคำร้องขอในบทที่ 4

⁶¹Cheshire and North, Cheshire's Private International Law, pp. 666-667.

⁶²Administration of Justice Act 1920, S. 9 (2)(1).

⁶³Administration of Justice Act 1920, S. 9 (3)(a), (b).

⁶⁴คดี Yukon Consolidated Gold Corporation v. Clark, (1938) 2 K.B. 241, at p. 252; (1938) 1 All E.R. 366, at p. 368.

⁶⁵Administration of Justice Act 1920, S. 9(5).

ขอบเขตการใช้บังคับ Administration of Justice Act 1920 ไปถึงคำพิพากษาของศาลต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากที่มีการใช้บังคับอยู่แล้ว ทั้งนี้เพราะเป็นนโยบายที่จะใช้ Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933 ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางกว่าบังคับตามกฎหมายปี ค.ศ. 1920⁶⁶

Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933 วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามกฎหมายฉบับนี้เป็นวิธีการยอมรับแบบบังคับแต่อาจถูกโต้แย้งได้และการบังคับโดยตรง (Compulsory Recognition Subject to Challenge and Direct Enforceability)⁶⁷ ที่ว่าเป็นวิธีการยอมรับแบบบังคับแต่อาจถูกโต้แย้งได้และการบังคับโดยตรง หมายความว่าศาลที่ได้รับคำร้องขอให้ยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะทำการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษานั้นโดยตรงโดยการจดทะเบียนเสียก่อน แต่ในขณะเดียวกันก็ให้สิทธิฝ่ายที่จะถูกบังคับที่จะโต้แย้งคัดค้านคำพิพากษานั้นได้⁶⁸

ตามกฎหมายฉบับนี้ยังคงถือหลักการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่างตอบแทนกันเป็นพื้นฐานในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ แต่ขยายขอบเขตการใช้บังคับให้กว้างขวางออกไปถึงคำพิพากษาของศาลในประเทศอื่น ๆ ด้วย ถ้าประเทศนั้นมีการปฏิบัติในลักษณะต่างตอบแทนให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลในสหราชอาณาจักรได้ในประเทศของตนเช่นกัน⁶⁹ ในปัจจุบันนี้ได้มีประกาศพระบรมราชโองการขยายขอบเขตการใช้บังคับ

⁶⁶ Graveson, The Conflict of Laws, p. 562.

⁶⁷ J.D. McClean and K.W. Patchett, The Recognition and Enforcement of Judgments and Orders and the Service of Process within the Commonwealth, p. 7.

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Scott, Private International Law, Conflict of Laws, pp. 115-116.

กฎหมายฉบับนี้ไปถึงประเทศต่าง ๆ เช่น อินเดียน ปากีสถาน บังกลาเทศ ออสเตรีย เบลเยียม⁷⁰ ฝรั่งเศส⁷¹ อิตาลี เยอรมันตะวันตก อิสราเอล นอร์เวย์ เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ

ตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดว่าคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่ได้รับ การตัดสินจากศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในระดับ Superior Court⁷² และเป็นคำพิพากษา ที่ถึงที่สุดและเสร็จเด็ดขาด (Final And Conclusive) ให้ชำระหนี้เงินเป็นจำนวนที่แน่นอน นอกจากหนี้ภาษีอากรหรือโทษปรับในคดีอาญา⁷³ อาจนำมาขอจดทะเบียนที่ High Court ของ อังกฤษได้ภายในเวลา 6 ปีนับแต่ศาลต่างประเทศมีคำพิพากษานั้น⁷⁴ ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ คำพิพากษานั้นอยู่หรือจะมีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นในศาลต่างประเทศ คู่กรณีอาจนำคำพิพากษานั้น มาขอให้ศาลอังกฤษจดทะเบียนให้ได้ เพราะถือว่าคำพิพากษานั้นถึงที่สุดและเสร็จเด็ดขาด⁷⁵ อย่างไรก็ตามหากจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศแสดงให้เห็นว่า เขากำลัง อุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่หรือมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำพิพากษานั้นได้ ศาลอังกฤษก็จะยังไม่รับจดทะเบียน

⁷⁰The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments (Belgium) Order in Council 1936 (S.R. & O. 1936, No. 1169).

⁷¹The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments (France) Order in Council, 1936 (S.R. & O. 1936, No. 609).

⁷²สำหรับปัญหาที่ว่าศาลต่างประเทศในระดับ Superior Court ได้แก่ศาลอะไรบ้าง ก็ได้มีการระบุประเภทของศาลในระดับนี้ไว้ในประกาศพระบรมราชโองการที่ขยายขอบเขตการใช้ บังคับกฎหมายฉบับนี้ไปถึงคำพิพากษาของศาลในประเทศนั้น ๆ ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของประเทศ ฝรั่งเศส ศาลในระดับ Superior Court ได้แก่ ศาลฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (The Court of Cassation), ศาลอุทธรณ์ทั้งหมด (All Courts of Appeal), ศาลชั้นต้นทั้งหมด (All Tribunals of First Instance), และศาลพาณิชย์ทั้งหมด (All Tribunals of Commerce)

⁷³Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933, S. 1 (1), (2).

⁷⁴Ibid., S. 2.

⁷⁵Ibid., S. 1 (3).

ให้หรือเลื่อนการจดทะเบียนออกไปก่อน⁷⁶ นอกจากนี้ถ้าคำพิพากษาศาลต่างประเทศมีทั้งส่วนที่
จดทะเบียนได้และจดทะเบียนไม่ได้ปะปนกัน เช่น คำพิพากษาที่ให้ลงโทษปรับทางอาญาและให้ชำระ
ค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่ง ก็อาจมีการแยกจดทะเบียนเฉพาะในส่วนที่จะจดทะเบียนเท่านั้นก็ได้⁷⁷

เมื่อคำพิพากษาศาลต่างประเทศมีองค์ประกอบหรือเงื่อนไขครบถ้วน
ตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวข้างต้นแล้ว ศาลอังกฤษก็จะรับจดทะเบียนให้ อย่างไรก็ตาม ศาลอังกฤษจะ
เพิกถอนหรืออาจเพิกถอนคำพิพากษานั้นเสียได้เมื่อมีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้คือ⁷⁸

1. คำพิพากษาของศาลต่างประเทศไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายฉบับนี้
หรือมีการรับจดทะเบียนโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้⁷⁹

2. ศาลต่างประเทศไม่มีอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาคดี
สำหรับหลักเกณฑ์เรื่องอำนาจศาลต่างประเทศ ก็คือเกณฑ์เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์เรื่องอำนาจศาล
ตั้งที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 เช่นว่าถ้าเป็นคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วยหนี้เหนือบุคคล
ก็จะพิจารณาถึงการที่คู่กรณีมีถิ่นที่อยู่หรือการยอมอยู่ใต้อำนาจศาลต่างประเทศ ในกรณีที่จำเลยเป็น
นิติบุคคล ก็คือเกณฑ์การที่จำเลยมีสถานที่ประกอบธุรกิจเป็นแหล่งสำคัญ⁸⁰ เช่นนี้เป็นต้น

3. หากถูกหน้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นจำเลยในคดีเดิมในศาลต่างประเทศ
ไม่ได้รับคำบอกกล่าวถึงกระบวนการพิจารณาคดีเหล่านั้นในเวลาที่เพียงพอที่จะสามารถเข้าไปต่อสู้คดี
และไม่ได้เข้าไปต่อสู้คดีนั้น ทั้งนี้โดยไม่คำนึงว่าจะได้มีการส่งคำบอกกล่าวให้แก่จำเลยโดยชอบด้วย
กฎหมายของต่างประเทศนั้นแล้วหรือไม่

⁷⁶ Ibid. s. 5(1).

⁷⁷ Ibid. s. 1(5).

⁷⁸ Mark S.W. Hoyle, Private International Law : Cases and Materials
(London : The Laureate Press, 1982), p. 166.

⁷⁹ Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933, s. 4(2);
Societe Cooperative Sidmetal v. Titan International (1966).

⁸⁰ Ibid., s. 4 (2) (a) (iv).

4. คำพิพากษาศาลต่างประเทศได้มาโดยการฉ้อฉล
5. การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยในอังกฤษ
6. สิทธิตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศไม่ได้ตกอยู่กับผู้ซึ่งขอจดทะเบียน⁸¹

นอกจากนั้นในกรณีที่ศาลอังกฤษเห็นว่าข้อพิพาทกันในคดีในศาลต่างประเทศ ซึ่งขอให้จดทะเบียนคำพิพากษานั้น หากได้มีคำพิพากษาของศาลอื่นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเหมือนกันและคำพิพากษาของศาลอื่นดังกล่าวได้ถึงที่สุดและเสร็จเด็ดขาดไปแล้วก่อนที่ศาลต่างประเทศจะมีคำพิพากษาที่ขอให้จดทะเบียน ศาลอังกฤษก็อาจเพิกถอนการจดทะเบียนนั้นได้⁸²

ในเรื่องผลของการจดทะเบียนคำพิพากษาศาลต่างประเทศ เช่นเดียวกับ Judgments Extension Act 1868 และ Administration of Justice Act 1920 คือคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ได้รับการจดทะเบียนตามกฎหมายฉบับนี้แล้วจะมีอำนาจและผลเพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีได้เสมือนหนึ่งเป็นคำพิพากษาของศาลที่รับจดทะเบียนนั่นเอง ทั้งนี้จะมีผลนับแต่วันที่ศาลอังกฤษได้จดทะเบียนให้เป็นต้นไป⁸³

น่าสังเกตว่า กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดหลักการใหม่เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศไว้อีกประการหนึ่งว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศซึ่งอาจจดทะเบียนได้ตามกฎหมายฉบับนี้ จะนำมาขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้โดยวิธีการนำคำพิพากษามาฟ้องตามหลักเกณฑ์ของคอมมอนลอว์ (Action on Judgment) ไม่ได้⁸⁴

⁸¹ Ibid., s. 4 (1) (a).

⁸² Ibid., s. 4 (1) (b).

⁸³ Ibid., s. 2 (2).

⁸⁴ Ibid., s. 6.

ดังนั้นปัญหาที่น่าคิดจึงมีว่า หากผู้กรณีตามคำพิพากษานั้นมีความประสงค์จะนำคดีมาฟ้องร้องใหม่ในอังกฤษโดยอาศัยมูลคดีเดิมเช่นนี้แล้ว จะทำได้หรือไม่

สำหรับปัญหาในเรื่องนี้ยังมีความเห็นที่ยังไม่ลงรอยกัน โดยมีนักกฎหมายบางคน เช่น ศาสตราจารย์ Wolff มีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศอาจฟ้องลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นโดยอาศัยมูลคดีเดิมได้ โดยท่านให้เหตุผลว่าหนี้ตามมูลคดีนั้นยังไม่ได้เคลื่อนกลิ้งกันไปกับหนี้ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น⁸⁵ เช่นเดียวกับศาสตราจารย์ Cheshire ซึ่งท่านได้ให้ความเห็นว่าเมื่อบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้กล่าวถึงเฉพาะแต่กรณีที่ว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศไม่สามารถฟ้องเพื่อเรียกร้องจำนวนเงินตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศเท่านั้น ดังนั้นจึงถือได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้มีได้ไปกระหนาบถึงการที่เจ้าหน้าที่นั้นจะมาฟ้องเพื่อเรียกร้องจำนวนเงินตามมูลหนี้เดิมในสัญญา⁸⁶ ในขณะที่มีนักกฎหมายอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น ศาสตราจารย์ Graveson ได้ให้ความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศไม่สามารถมาฟ้องลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นตามมูลหนี้เดิมในอังกฤษได้อีก โดยท่านได้ให้เหตุผลว่าการที่บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ห้ามมิให้นำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้องตามหลักเกณฑ์ของคอมมอนลอว์ (Action on Judgment) นั้น เป็นการชี้ชัดถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ว่าไม่ต้องการให้มีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นโดยวิธีการอื่น ๆ อีก⁸⁷

สำหรับในทัศนะผู้เขียนเห็นว่า แมักฎหมายฉบับนี้กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนำคำพิพากษานั้นมาฟ้องลูกหนี้ตามวิธีการของคอมมอนลอว์ (Action on Judgment) เจ้าหน้าที่นั้นย่อมมาฟ้องลูกหนี้ได้ตามมูลหนี้เดิมในอังกฤษ เพราะผู้เขียนมีความเห็นเช่นเดียวกับศาสตราจารย์ Wolff ว่ามูลหนี้เดิมนั้นมิได้เคลื่อนกลิ้งไปกับหนี้ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ทั้งนี้ได้มีคำพิพากษาศาลอังกฤษที่ยืนยันหลักเกณฑ์ข้อนี้ไว้ในหลายคดี⁸⁸

⁸⁵ Wolff, Private International Law, p. 274.

⁸⁶ Cheshire and North, Cheshire's Private International Law, p. 672.

⁸⁷ Graveson, The Conflict of Laws, p. 563.

⁸⁸ โปรดดูรายชื่อคดีที่ยืนยันหลักเกณฑ์ข้อนี้ในเชิงอรรถที่ 35 หน้า 148.

นอกจากนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าเหตุผลของศาสตราจารย์ Cheshire ก็มีความน่าสนใจ น่ารับฟังอยู่ไม่น้อย เพราะวิธีการให้เหตุผลของท่านสอดคล้องกับหลักการตีความกฎหมายข้อหนึ่งคือ หลักการตีความตามตัวอักษร (The Literal Rule) ประกอบกับผู้เขียนมีเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ เราไม่ควรตีความกฎหมายไปในทางที่จะลิดรอนสิทธิของคู่กรณี เพราะตามหลักการตีความของกฎหมายอังกฤษมีข้อสันนิษฐานข้อหนึ่งอยู่ว่ากฎหมายลายลักษณ์อักษรจะไม่ลิดรอนสิทธิของบุคคลที่มีอยู่แล้วก่อนมีกฎหมายลายลักษณ์อักษรนั้น⁸⁹

European Communities (Enforcement of Community Judgments) Order, 1972 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตาม European Communities Act, 1972 ได้กำหนดถึงวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของประชาคม (Community Judgments) ในอังกฤษโดยวิธีการจดทะเบียนเช่นเดียวกัน⁹⁰

คำพิพากษาของประชาคมในที่นี้หมายถึงคำพิพากษาและคำสั่งของศาลและสถาบันของประชาคม ซึ่งได้แก่ คำพิพากษาศาลยุติธรรมยุโรป (European Court of Justice) คำตัดสินของคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการแห่งประชาคมพลังงานปรมาณูยุโรป (Arbitration Committee of the European Atomic Energy Community) คำตัดสินของเจ้าหน้าที่ระดับสูงแห่งประชาคมถ่านหินและเหล็กยุโรป (High Authority of the European Coal & Steel Community) ซึ่งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นเงินและคำตัดสินของคณะมนตรีและคณะกรรมการแห่งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (Council and Commission of the European Economic Community) ซึ่งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นเงินเหนือบุคคลไม่ใช่เหนือรัฐ⁹¹ แต่ไม่รวมถึงคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศที่เป็นสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป

⁸⁹ John H. Farrar and Anthony M. Dugdale, Introduction to Legal Method (London : Sweet & Maxwell, 1984), p. 146.

⁹⁰ Scott, Private International Law, Conflict of Laws, p. 118.

⁹¹ Cheshire and North, Cheshire's Private International Law, pp. 672-673.

ศาลที่จะรับจดทะเบียนคำพิพากษาของประชาคมดังกล่าว ได้แก่ High Court⁹² หรือ Court of Session หรือ High Court ในไอร์แลนด์เหนือ⁹³ และศาลที่จะรับจดทะเบียนต้องบอกกล่าวการจดทะเบียนให้แก่บุคคลที่จะถูกบังคับตามคำพิพากษานั้น⁹⁴ นอกจากนี้ศาลที่รับจดทะเบียนไม่มีดุลพินิจในการที่จะสั่งไม่รับจดทะเบียน⁹⁵ คำพิพากษาของประชาคมที่ได้จดทะเบียนแล้วจะมีผลและอำนาจเพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีเสมือนหนึ่งเป็นคำพิพากษาของศาลที่รับจดทะเบียนเอง⁹⁶ อย่างไรก็ตาม European Court of Justice อาจสั่งให้มีการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาที่ได้จดทะเบียนแล้วได้ แต่คำสั่งดังกล่าวนั้นจะต้องนำมาจดทะเบียนกับ High Court ด้วย และเมื่อจดทะเบียนแล้วก็มีผลบังคับเสมือนหนึ่งเป็นคำสั่งทุเลาการบังคับคดีของ High Court เอง⁹⁷ และมีผลทำให้ดำเนินการบังคับคดีไม่ได้ในระหว่างที่คำสั่งทุเลานั้นยังมีผลบังคับอยู่

น่าสังเกตว่า European Communities (Enforcement of Community Judgments) Order 1972 มีความแตกต่างจาก Judgments Extention Act 1868, Administration of Justice Act 1920 และ Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933 เพราะตามกฎหมายปี 1868, 1920 และ 1933 ได้กำหนดว่าคำพิพากษาที่จะนำมาจดทะเบียนในอังกฤษได้ต้องเป็นคำพิพากษาที่กำหนดให้ชำระหนี้เงินหรือค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น แต่คำพิพากษาของประชาคมที่อาจจดทะเบียนได้ตาม European Communities (Enforcement of Community Judgments) Order 1972 มิได้จำกัดแต่เฉพาะ

⁹² European Communities (Enforcement of Community Judgments) Order, 1972, Art. 3(1).

⁹³ Ibid., Art, 2(1).

⁹⁴ Scott, Private International Law, Conflict of Laws, p. 118.

⁹⁵ Cheshire and North, Cheshire's Private International Law, p. 673.

⁹⁶ European Communities (Enforcement of Community Judgments) Order, 1972, Art. 4.

⁹⁷ Ibid., Art. 5.

คำพิพากษาที่ให้ชำระหนี้เป็นตัวเงิน⁹⁸ แต่หากเป็นคำพิพากษาให้ชำระหนี้เงินก็ให้คิดเป็นเงินปอนด์สเตอร์ลิงตามอัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอยู่ในวันที่มีคำพิพากษาของประชาคมนั้น⁹⁹ และหากในวันที่มีการจดทะเบียนคำพิพากษาของประชาคม ได้มีการชำระหนี้เงินตามคำพิพากษานั้นแล้ว บางส่วน ส่วนที่เหลือก็ยังจดทะเบียนได้¹⁰⁰ แต่หลังจากที่มีการจดทะเบียนแล้ว หากได้มีการชำระหนี้ตามคำพิพากษานั้นทั้งหมดหรือบางส่วน การจดทะเบียนนั้นก็จะถูกเพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้แล้วแต่กรณี¹⁰¹

Civil Jurisdiction and Judgments Act 1982 กฎหมายฉบับนี้ได้รับการบัญญัติขึ้นมาเพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือทำให้อนุสัญญาว่าด้วยเขตอำนาจศาลและ

⁹⁸ Cheshire and North, Cheshire's Private International Law, p. 673.

⁹⁹ Ibid.

¹⁰⁰ European Communities (Enforcement of Community Judgments) Order, 1972, Art. 3(4).

¹⁰¹ Hoyle, Private International Law : Cases and Materials, p. 194.

การบังคับตามคำพิพากษาในคดีแพ่งและพาณิชย์ ค.ศ. 1968¹⁰² (The 1968 Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters) มั่นคงขึ้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาในคดีแพ่งของศาลระหว่างสหราชอาณาจักรด้วยกันเองและบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาในคดีแพ่งของศาลในประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากศาลของประเทศที่เป็นภาคีตามอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 ขึ้นใหม่อีกด้วย

¹⁰²รวมถึงพิธีสารปี ค.ศ. 1971 ว่าด้วยการตีความอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 โดยศาลประชาคม (The 1971 Protocol on the Interpretation of the 1968 Convention by the European Court) อนุสัญญาปี ค.ศ. 1978 เพื่อการภาคยานุวัติตามอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 และพิธีสารปี ค.ศ. 1971 (The 1978 Convention on the Accession to the 1968 Convention and the 1971 Protocol) และอนุสัญญาปี ค.ศ. 1983 เพื่อการภาคยานุวัติตามอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 และพิธีสารปี ค.ศ. 1971 ที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยอนุสัญญาเพื่อการภาคยานุวัติปี ค.ศ. 1978 (The 1983 Convention on the Accession to the 1968 Convention and the 1971 Protocol, as Amended by the Accession Convention of 1978) ประเทศดั้งเดิมตามอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 มี 6 ประเทศคือ เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก ต่อมาในปี ค.ศ. 1978 เดนมาร์ก ไอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักร ได้ทำการภาคยานุวัติเข้าเป็นสมาชิกของอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 และพิธีสารปี ค.ศ. 1971 และในปี ค.ศ. 1983 กรีซก็ได้ทำการภาคยานุวัติเข้าเป็นสมาชิกของอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 และพิธีสารปี ค.ศ. 1971 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยอนุสัญญาเพื่อการภาคยานุวัติปี ค.ศ. 1978

ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ก็จะเป็นไปตามข้อบทในอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 ซึ่งจะกล่าวต่อไปในตอนต่ออธิบายถึงวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประชาคมเศรษฐกิจยุโรป กล่าวคือกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดว่าให้นำคำพิพากษาของศาลแห่งรัฐภาคีสมาชิกอื่นที่ไม่ใช่เป็นคำสั่งเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดูและซึ่งสามารถบังคับได้ในรัฐนั้นมาขอให้ศาลในสหราชอาณาจักรบังคับให้โดยการจดทะเบียนตามวิธีการที่กำหนดไว้โดยศาลนั้น ซึ่งจะไปขอจดทะเบียนได้ที่ High Court ของอังกฤษ High Court ของไอร์แลนด์เหนือ หรือ Court of Session ของสกอตแลนด์¹⁰³ แต่หากเป็นคำสั่งเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู

¹⁰³Section 4(1) of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act:
A judgment, other than a maintenance order, which is the subject of an application under Article 31 for its enforcement in any part of the United Kingdom shall, to the extent that its enforcement is authorised by the appropriate court, be registered in the prescribed manner in that court.

In this subsection "the appropriate court" means the court to which the application is made in pursuance of Article 32 (that is to say, the High Court or the Court of Session).

Article 31 of the 1968 Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters : A judgment given in a Contracting State and enforceable in that State shall be enforced in another Contracting State when, on the application of any interested party, the order for its enforcement has been issued there.

However, in the United Kingdom, such a judgment shall be enforced in England and Wales, in Scotland, or in Northern Ireland when, on the application of any interested party, it has been registered for enforcement in that part of the United Kingdom.

Article 32 of the 1968 Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters : The application shall be submitted :

in the United Kingdom :

1. in the England and Wales, to the High Court of Justice, ..
2. in Scotland, to the Court of Session, ..
3. in Northern Ireland, to the High Court of Justice, ..

ซึ่งต้องสามารถบังคับได้ในรัฐที่มีคำสั่งนั้นเช่นเดียวกันก็สามารถนำไปขอให้ศาลในสหราชอาณาจักร
 บังคับให้โดยการนำไปจดทะเบียนได้ที่ Magistrates' Court ของอังกฤษ Magistrates'
 Court ของไอร์แลนด์เหนือ หรือ Sheriff Court ของสกอตแลนด์¹⁰⁴

¹⁰⁴Section 5 of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act :

(1) The function of transmitting to the appropriate court an application under Article 31 for the recognition or enforcement in the United Kingdom of a maintenance order shall be discharged-

(a) as respects England and Wales and Scotland, by the Secretary of State;

(b) as respects Northern Ireland, by the Lord Chancellor

In this subsection "the appropriate court" means the magistrates' court or sheriff court having jurisdiction in the matter in accordance with the second paragraph of Article 32

(2) Such an application shall be determined in the first instance by the prescribed officer of that court

(3) Where on such an application the enforcement of the order is authorised to any extent, the order shall to that extent be registered in the prescribed manner in that court.

Article 32 of the 1968 Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters : The application shall be submitted :

in the United Kingdom :

1. in England and Wales, . . . , or in the case of a maintenance judgment to the Magistrates' Court on transmission by the Secretary of State,

2. in Scotland, . . . , or in the case of a maintenance judgment to the Sheriff Court on transmission by the Secretary of State,

3. in Northern Ireland, . . . , or in the case of a maintenance judgment to the Magistrates' Court on transmission by the Secretary of State.

ในเรื่องผลของการจดทะเบียน เช่นเดียวกับ Judgments Extension Act 1868, Administration of Justice Act 1920, Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933, European Communities (Enforcement of Community Judgments) Order 1972 กล่าวคือ คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ได้รับการจดทะเบียนตามกฎหมายฉบับนี้แล้ว จะมีผลและอำนาจเพื่อประโยชน์ในการบังคับคดีเสมือนหนึ่งเป็นคำพิพากษาของศาลที่รับจดทะเบียนนั่นเอง¹⁰⁵ อย่างไรก็ตามการที่ศาลในสหราชอาณาจักรจะบังคับตามคำพิพากษาที่ได้รับจดทะเบียนตามกฎหมายฉบับนี้ ศาลก็ยังคงคำนึงถึงเงื่อนไขอื่น ๆ อีกบางประการตามที่กฎหมายระบุไว้ เช่นว่า ถ้ากำลังมีการอุทธรณ์คำพิพากษาที่ได้รับการจดทะเบียนอยู่ในสหราชอาณาจักร หรือระยะเวลาอุทธรณ์คำพิพากษานั้นยังไม่หมดสิ้นไป เช่นนี้แล้วศาลใน

¹⁰⁵Section 4(3) of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act : A judgment registered under this section shall, for the purposes of its enforcement, be of the same force and effect the registering court shall have in relation to its enforcement the same power, and proceeding for or with respect to its enforcement may be taken, as if the judgment had been originally given by the registering court and had (where relevant) been entered.

Section 5(4) of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act : A maintenance order registered under this section shall, for the purposes of its enforcement, be of the same force and effect, the registering court shall have in relation to its enforcement the same power, and proceedings for or with respect to its enforcement may be taken, as if the order had been originally made by the registering court.

สหราชอาณาจักรก็จะยังไม่บังคับตามคำพิพากษานั้นให้¹⁰⁶

ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลในสหราชอาณาจักรด้วยกันเอง กฎหมายฉบับนี้ได้เข้าแทนที่ Judgments Extension Act 1868 และ Inferior Courts Judgments Extension Act 1882 ตั้งได้กล่าวถึงมาแล้วข้างต้น และเป็นที่น่าสังเกตและน่ายินดีว่าบทบัญญัติใหม่ตามกฎหมายฉบับนี้ได้ขยายขอบเขตการบังคับใช้ไปถึงคำพิพากษาที่มีใช้เป็นเรื่องเกี่ยวกับหนี้เงินได้ด้วย¹⁰⁷ โดยกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดถึงวิธีการบังคับ

¹⁰⁶ Section 4(4) of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act : Subsection (3) is subject to Article 39 (Restriction on Enforcement where appeal pending or time for appeal unexpired), to section 7 and to any provision made by rules of court as to the manner in which and conditions subject to which a judgment registered under this section may be enforced.

Section 5(5) of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act : Subsection (4) is subject to Article 39 (restriction on enforcement where appeal pending or time for appeal unexpired), to section 7 and to any provision made by rules of court as to the manner in which and conditions subject to which an order registered under this section may be enforced.

¹⁰⁷ Section 18 of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act :

(1) In relation to any judgment to which this section applies

(a) Schedule 6 shall have effect for the purpose of enabling any money provisions contained in the judgment to be enforced in a part of the United Kingdom other than the part in which the judgment was given : and

(b) Schedule 7 shall have effect for the purpose of enabling any non-money provisions so contained to be so enforced.

(เน้นโดยผู้เขียน)

ตามคำพิพากษาดังกล่าว โดยวิธีการจดทะเบียนคำพิพากษานั้นภายใต้ตารางที่กำหนดไว้¹⁰⁸

อย่างไรก็ตาม หากจะเปรียบเทียบวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลในประเทศภาคีสมาชิกของอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 กับวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลในสหราชอาณาจักรด้วยตนเอง ก็จะพบข้อบกพร่องหรือไม่พึงปรารถนาบางประการ บกพร่องในลักษณะที่ว่ามีการเลือกปฏิบัติต่อคำพิพากษาดังกล่าว เพราะกฎหมายฉบับนี้ให้การปฏิบัติต่อคำพิพากษาของศาลในสหราชอาณาจักรด้วยตนเองดีกว่าที่อนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 ให้การปฏิบัติต่อคำพิพากษาของศาลในประเทศภาคีสมาชิกตามอนุสัญญา กล่าวคือ ถ้าพิจารณาตามมาตรา 38 ของอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 ก็จะเห็นข้อบทในอนุสัญญากำหนดว่า ถ้าได้มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ในประเทศที่มีการพิจารณาพิพากษาคดี ศาลที่จะมีการบังคับอาจพักการพิจารณาไว้ก่อน¹⁰⁹ ซึ่งหมายความว่าข้อบทของอนุสัญญาตามมาตรานี้ให้ดุลพินิจแก่ศาลว่าจะหยุดพักการพิจารณาหรืออาจทำการบังคับคำพิพากษานั้นก็ได้ และถ้าพิจารณามาตรา 39 ของอนุสัญญาดังกล่าวต่อไป ก็จะเห็นว่าในระหว่างระยะเวลาอุทธรณ์ที่ให้โอกาสแก่คู่กรณีที่จะถูกบังคับตามคำพิพากษา

¹⁰⁸Section 18 of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act : (8) A judgment to which this section applies other than a judgment within paragraph (e) of subsection (2) shall not be enforced in another part of the United Kingdom except by way of registration under Schedule 6 or 7.

¹⁰⁹Article 38 of the 1968 Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters : The court with which the appeal under the first paragraph of Article 37 is lodged may on the application of the appellant, stay the proceedings if ordinary appeal has been lodged against the judgment in the State in which that judgment was given...

(เน้นโดยผู้เขียน)

อุทธรณ์คำพิพากษานั้น ศาลที่จะมีการบังคับก็อาจใช้มาตรการคุ้มครองทรัพย์สินของคู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับไว้ก่อนได้¹¹⁰ แต่สำหรับวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลในสหราชอาณาจักร กฎหมายฉบับนี้ห้ามมิให้ศาลที่จะมีการบังคับทำการบังคับคำพิพากษาดังกล่าวไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ จนกว่าระยะเวลาอุทธรณ์ได้หมดสิ้นไปแล้ว¹¹¹

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งตามกฎหมายฉบับนี้คือ กฎหมายฉบับนี้ได้ยกเว้นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ว่าศาลต่างประเทศต้องมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติของกฎหมายนี้ได้กำหนดว่า ศาลของสหราชอาณาจักรที่จะทำการยอมรับคำพิพากษาของศาลสหราชอาณาจักรในส่วนอื่น ๆ จะไม่ปฏิเสธการยอมรับคำพิพากษาเช่นว่านั้นด้วยเพียงเหตุว่าศาลที่ทำการพิจารณาพิพากษาคดีไม่มีอำนาจศาลตามกฎหมายเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลของศาลที่จะทำการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาเท่านั้น¹¹²

¹¹⁰Article 39 of the 1968 Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters : During the time specified for an appeal pursuant to Article 36 and until any such appeal has been determined, no measures of enforcement may be taken other than protective measures taken against the property of the party against whom enforcement is sought.

¹¹¹P.A. Stone, "The Civil Jurisdiction and Judgments Act 1982 : Some Comments", The International and Comparative Law Quarterly, Vol. 32(2), 1983, p. 488.

¹¹²Section 19 of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act : (1) A judgment to which this section applies given in one part of United Kingdom shall not be refused recognition in another part of the United Kingdom solely on the ground that, in relation to that judgment, the court which gave it was not a court of competent jurisdiction according to the rules of private international law in force in that other part.

ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลในประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากประเทศภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาปี ค.ศ. 1968 กฎหมายฉบับนี้ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ใน The Administration of Justice Act 1920, The Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933 บางประการ เช่น กำหนดบทบัญญัติมาตรา 10 ของ The Administration of Justice Act 1920 ขึ้นใหม่ ในขณะเดียวกันก็ได้เพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 14 ของกฎหมายดังกล่าวด้วย เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้นำ The Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933 ไปใช้กับคำพิพากษาศาลต่างประเทศอื่น ๆ นอกเหนือจากคำพิพากษาของ Superior Court ที่สั่งให้ชำระเงินเป็นการชั่วคราวและคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการบางประเภทด้วย¹¹³

2. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศมาเลเซีย

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศมาเลเซียได้รับอิทธิพลจากกฎหมายอังกฤษอย่างมากและได้เดินตามแนวทางของพระราชบัญญัติของอังกฤษสองฉบับคือ The Administration of Justice Act 1920 และ The Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933¹¹⁴

¹¹³ Section 35 of the 1982 Civil Jurisdiction and Judgments Act :
(1) The Foreign Judgments (Reciprocal Enforcement) Act 1933 shall have effect with the amendments specified in Schedule 10, being amendments whose main purpose is to enable Part I of that Act to be applied to judgments of courts other than superior courts to judgments providing for interim payments and to certain arbitration awards.

¹¹⁴ วิทิต มั่นคาภรณ์, "ความร่วมมือทางศาลเกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศแ่งคิดแนวอาเซียม", คูลพาท 31 (มีนาคม-เมษายน 2527) : 93

กฎหมายมาเลเซียซึ่งมีบทบัญญัติตามแนวทางแห่งกฎหมายอังกฤษกล่าวคือ

The Reciprocal Enforcement of Judgments Ordinance 1949, 1958 และ 1972¹¹⁵
 กฎหมายฉบับนี้กำหนดวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศว่าต้องนำคำพิพากษา
 นั้นมาขอจดทะเบียนในประเทศมาเลเซียเสียก่อน เมื่อจดทะเบียนแล้วสามารถนำคำพิพากษานั้นไป
 บังคับคดีได้เลยโดยมิต้องมีคำพิพากษาของศาลมาเลเซียซ้ำซ้อนอีก อย่างไรก็ตามคำพิพากษาที่จะ
 นำมาขอจดทะเบียนได้จะต้องเป็นคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศที่ยอมให้มีการบังคับตามคำพิพากษา
 ของศาลสูง (High Court) ของมาเลเซียโดยวิธีการจดทะเบียนได้ในลักษณะต่างตอบแทนเช่นกัน¹¹⁶
 สำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน ในปัจจุบันมีแต่เพียงประเทศสิงคโปร์เท่านั้นที่มีหลักการด้อยที่ด้อยปฏิบัติ
 ต่างตอบแทนแก่กันกับประเทศมาเลเซียในเรื่องนี้

น่าสังเกตความหมายหรือนิยามของคำว่า "คำพิพากษาศาลต่างประเทศ"
 ตามกฎหมายฉบับนี้ เพราะหากเป็นคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศสมาชิกของเครือจักรภพ
 (Commonwealth) ด้วยกันเองแล้ว คำว่า "คำพิพากษา" ยังหมายรวมถึงคำชี้ขาดของ
 อนุญาโตตุลาการด้วย¹¹⁷ ดังนั้น หากมีคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการจากประเทศสิงคโปร์ ก็อาจ
 นำคำชี้ขาดนั้นมาขอจดทะเบียนในทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลสูงสิงคโปร์แล้วก็มีผลบังคับกันได้
 ทั้งนี้ในประเทศมาเลเซียได้

สำหรับหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่จะนำคำพิพากษาดังกล่าวมาขอให้ศาลมาเลเซีย
 จดทะเบียนให้ได้คือ คำพิพากษานั้นต้องเป็นคำพิพากษาที่ถึงที่สุดและเสร็จเด็ดขาดระหว่างคู่กรณี
 ทั้งต้องเป็นคำพิพากษาที่สั่งให้ชำระเงินจำนวนใดจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีได้เกี่ยวกับหนี้ภาษีอากรหรือการ
 ลงโทษอย่างอื่น ๆ และหากในวันที่คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษานำคำพิพากษานั้นมาขอ
 ให้ศาลมาเลเซียจดทะเบียนให้ ปรากฏข้อเท็จจริงว่าคำพิพากษานั้นได้รับการบังคับให้ทั้งหมดแล้ว

¹¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

¹¹⁶ โปรดดูรายชื่อประเทศที่มีหลักการด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันกับประเทศ
 มาเลเซียในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับหนี้เงินในภาคผนวก (ค).
 หน้า

¹¹⁷ วิทิต มั่นตาภรณ์, "ความร่วมมือทางศาลเกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศ
 แง่คิดแนวอาเซียน", คูลพาท, หน้า 94.

หรือคำพิพากษานั้นไม่สามารถบังคับได้ในประเทศที่มีการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นเอง ศาลมาเลเซียก็จะไม่รับจดทะเบียนให้¹¹⁸

นอกจากนี้ ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นแสดงให้เห็นว่ามีเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ศาลมาเลเซียจะต้องยกเลิกหรือเพิกถอนการจดทะเบียนนั้นคือ¹¹⁹

1. คำพิพากษานั้นมิใช่เป็นคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศที่มีหลักการถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันกับประเทศมาเลเซียหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า คำพิพากษานั้นมิได้อยู่ในขอบข่ายของกฎหมายฉบับนั้นเอง

2. ศาลต่างประเทศนั้นไม่มีอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาคดี

3. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นจำเลยในคดีเดิมไม่ได้รับคำบอกกล่าวให้ไปต่อสู้คดีในเวลาที่เพียงพอและไม่ได้เข้าไปต่อสู้คดีนั้น

4. คำพิพากษานั้นได้มาโดยการฉ้อฉล

5. การที่จะจดทะเบียนคำพิพากษาดังกล่าวจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศมาเลเซีย

6. สิทธิตามคำพิพากษามีได้ตกอยู่กับบุคคลที่ขอจดทะเบียนนั้น

ในเรื่องผลของการจดทะเบียนเช่นเดียวกับกฎหมายที่เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศอังกฤษฉบับต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นคือ คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว จะมีอำนาจและผลบังคับเสมือนหนึ่งเป็นคำพิพากษาของศาลที่รับจดทะเบียนให้คือศาลสูง (High Court) แห่งประเทศมาเลเซียนั่นเอง¹²⁰

¹¹⁸ A.H. Mohamed, "Malaysia : Reciprocal Enforcement of Judgments and Service of Processes", in 1980 ASEAN Comparative Law Series, Reciprocal Enforcement of Judgments and Service of Processes, Vol. 6, 1982, pp. 16-17.

¹¹⁹ Ibid., p. 18.

¹²⁰ Ibid., p. 14.

ปัญหาที่ควรพิจารณาคือ นอกจากวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยวิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาจดทะเบียนตามกฎหมายฉบับดังกล่าวแล้ว จะมีวิธีการอื่นอีกหรือไม่ที่คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะนำคำพิพากษานั้นมาขอให้ศาลมาเลเซียยอมรับและบังคับตามให้ได้

สำหรับปัญหานี้มีบางท่านได้ให้ทัศนะว่า บทบัญญัติของกฎหมายฉบับดังกล่าว กำหนดแต่เพียงว่ากระบวนการพิจารณาเพื่อยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่มีหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันกับมาเลเซียจะต้องใช้วิธีการจดทะเบียนเท่านั้น อย่างไรก็ตามมิใช่เป็นการตัดสินใจที่จะใช้วิธีการเยียวยาตามระบบคอมมอนลอว์สำหรับคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ไม่ได้อยู่ในขอบข่ายของกฎหมายฉบับนี้ที่จะจดทะเบียนได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าจะนำคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ที่อยู่ในขอบข่ายของกฎหมายฉบับนี้มาขอให้ศาลมาเลเซียยอมรับและบังคับตามให้ ศาลมาเลเซียก็จะใช้วิธีการจดทะเบียนให้ แต่ถ้าจะนำคำพิพากษาของศาลต่างประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มอาเซียนซึ่งมิได้มีหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันกับมาเลเซียในเรื่องนี้มาขอให้ศาลมาเลเซียยอมรับและบังคับตามให้ ก็อาจต้องใช้วิธีมาดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีขึ้นใหม่ในศาลมาเลเซีย¹²¹

ผู้เขียนเห็นด้วยกับความเห็นดังกล่าว เพราะถ้าพิจารณาจากเหตุผลหลาย ๆ ด้านประกอบกัน เช่น เหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่ว่าประเทศมาเลเซียเคยอยู่ในอาณานิคมของสหราชอาณาจักรมาก่อน จึงเป็นธรรมดาอยู่เองว่ามาเลเซียย่อมได้รับอิทธิพลจากกฎหมายอังกฤษไม่มากนักน้อย สำหรับปัญหาในเรื่องนี้ก็เช่นเดียวกัน ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่มีได้อยู่ในขอบข่ายของกฎหมายฉบับดังกล่าว น่าที่จะนำคำพิพากษานั้นมาขอให้ศาลมาเลเซียยอมรับและบังคับตามให้ได้โดยวิธีการของคอมมอนลอว์หรือที่เรียกว่าวิธีการนำคำพิพากษาศาลในประเทศหนึ่งมาฟ้องขอให้ศาลในประเทศหนึ่งยอมรับและบังคับตามให้ (Action on Judgment) ได้ นอกจากนี้คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียนั้นอาจนำคดีมาฟ้องร้องใหม่ ความมูลคดีเดิม ถ้าสามารถกระทำได้ในมาเลเซียได้ด้วย

¹²¹ Ibid., p. 15.

นอกจากในคดีแห่งทั่วไปดังกล่าวแล้ว ในส่วนของคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ในคดีครอบครัวและมรดก ประเทศมาเลเซียมี The Maintenance Orders (Facilities for Enforcement) Act 1949 แก้ไขในปี 1971 กำหนดให้มีการนำคำพิพากษาเกี่ยวกับเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูในปัญหาครอบครัวมาจดทะเบียนและบังคับคดีในมาเลเซียได้ หากเป็นคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศในเครือจักรภพซึ่งมีหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลมาเลเซียในคดีครอบครัว เช่นเดียวกัน¹²² หลักการเดียวกันนี้ นำไปใช้กับคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศในเครือจักรภพในคดีมรดกด้วยโดยอาศัยอำนาจตาม The Probate and Administration Act 1959

3. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศสิงคโปร์

เนื่องจากสิงคโปร์อยู่ภายใต้อิทธิพลแห่ง Common Law ของอังกฤษมาก่อน เช่นเดียวกับมาเลเซียดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นวิวัฒนาการเกี่ยวกับกฎหมายในเรื่องนี้ของสิงคโปร์ จึงคล้ายคลึงกับมาเลเซีย กล่าวคือ คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่จะมีผลบังคับได้ในสิงคโปร์ต้องเป็นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับหนี้เงินของศาลแห่งประเทศที่มีข้อตกลงตั้งระบบการจดทะเบียนกับสิงคโปร์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ต้องเป็นคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศที่มีหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศกับสิงคโปร์และคำพิพากษานั้นจะมีผลบังคับในสิงคโปร์ได้ต่อเมื่อมีการจดทะเบียนคำพิพากษานั้นในสิงคโปร์แล้ว ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายดังต่อไปนี้คือ

1. The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (CAP. 24)

2. The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP. 25).

3. Rules of the Supreme Court ซึ่งออกในปี ค.ศ. 1970

¹²²โปรดดูรายชื่อประเทศที่มีหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาในคดีครอบครัวและมรดกกับประเทศมาเลเซียในภาคผนวก (ง)

The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (CAP. 24) กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับคำพิพากษาของ Superior Court ของสหราชอาณาจักร โดยกำหนดให้นำคำพิพากษาดังกล่าวมาจดทะเบียนในสิงคโปร์ภายในระยะเวลา 12 เดือนนับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือในระยะเวลาที่นานกว่านี้หากศาลอนุญาต¹²³ นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ยังขยายขอบเขตการบังคับใช้ไปถึงคำพิพากษาของ Superior Court ของประเทศในเครือจักรภพอังกฤษนอกเหนือจากสหราชอาณาจักร โดยมีหลักว่าประเทศเหล่านั้นต้องมีหลักการที่ด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กันในการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลสิงคโปร์ด้วย (Reciprocity)¹²⁴ ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของสิงคโปร์ในปัจจุบันกฎหมายฉบับนี้ขยายขอบเขตการบังคับใช้ไปถึงคำพิพากษาของศาลในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ออสเตรเลีย ศรีลังกา ฮองกง อินเดีย (ยกเว้นรัฐ Jammu และแคชเมียร์) นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวและนิวกินี Windward Islands รวมทั้งมาเลเซียและบรูไน ซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วย

น่าสังเกตว่ากฎหมายฉบับนี้มีความคล้ายคลึงกับ The Administration of Justice Act 1920 ของอังกฤษ เพราะการที่ศาลสิงคโปร์จะจดทะเบียนคำพิพากษาศาลดังกล่าวให้หรือไม่ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องสิทธิของผู้ร้องขอ แต่เป็นเรื่องดุลพินิจของศาล เป็นเรื่องดุลพินิจของศาลในลักษณะที่ว่าศาลสิงคโปร์จะจดทะเบียนคำพิพากษานั้นให้ก็ต่อเมื่อศาลเห็นว่าเป็นเรื่องของความยุติธรรมและความสะดวก¹²⁵ โดยศาลสิงคโปร์จะไม่รับจดทะเบียนให้ถ้ามีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้คือ

¹²³Section 3(1), cited by Roderick E. Martin, "Singapore : Reciprocal Enforcement of Judgments and Service of Processes", in 1980 ASEAN Comparative Law Series, Vol. 6, 1982, p. 55.

¹²⁴Section 5, Ibid., p. 55.

¹²⁵Section 2(1), Ibid., p. 56; และกรุณาดูวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศอังกฤษตาม The Administration of Justice Act 1920 ในบทเดียวกันนี้

1. ศาลต่างประเทศนั้นไม่มีอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาคดี
2. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นจำเลยในคดีเดิมมิได้มีถิ่นที่อยู่ในศาลต่างประเทศหรือมิได้ยอมอยู่ใต้อำนาจศาลต่างประเทศ
3. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นจำเลยในคดีเดิมไม่ได้รับหมายให้ไปต่อสู้อคดีและไม่ได้เข้าไปต่อสู้อคดีนั้นแม้ว่า เขจะมีถิ่นที่อยู่หรือยอมอยู่ใต้อำนาจศาลต่างประเทศก็ตาม
4. คำพิพากษานั้นได้มาโดยการฉ้อฉล
5. ลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นจำเลยในคดีเดิมแสดงให้เห็นว่ามีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ในศาลที่ทำการพิจารณาพิพากษาคดีหรือ เขามีสิทธิที่จะอุทธรณ์คำพิพากษานั้นได้
6. การที่จะจดทะเบียนคำพิพากษาดังกล่าวจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม¹²⁶

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามกฎหมายฉบับนี้เป็นวิธีการยอมรับและบังคับตามให้โดยวิธีการจดทะเบียนและขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล ดังนั้นแม้ว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะมีลักษณะครบถ้วนตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้วก็ตาม ศาลสิงคโปร์ก็อาจไม่รับจดทะเบียนให้ก็ได้

ถ้าเราหันมาพิจารณาทางด้านปฏิบัติตามความเป็นจริง ก็จะพบว่าประเทศที่มีข้อตกลงตั้งระบบการจดทะเบียนคำพิพากษาร่วมกับสิงคโปร์ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์จากข้อตกลงดังกล่าวมากนัก ดังจะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา (ค.ศ. 1966-ค.ศ. 1980) มีประเทศต่าง ๆ 4 ประเทศเท่านั้นจาก 10 ประเทศตามรายชื่อที่กล่าวมาข้างต้น (ยกเว้นอังกฤษ) ที่ได้ใช้ประโยชน์จากข้อตกลงดังกล่าว ดังมีรายละเอียดตามตารางในหน้าต่อไป

¹²⁶Section 3(2), Ibid., p. 56.

Table 1 : Judgments received in Singapore under the Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (Cap. 24).

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (as at 25,8,80)	Total
Australia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2
England	1	-	-	-	-	2	-	1	1	1	-	-	3	2	-	11
Hongkong	-	1	-	1	-	-	2	-	-	1	8	-	-	2	2	17
Malaysia	3	2	6	1	4	5	6	3	2	4	6	3	6	2	3	56
New Zealand	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Total	4	3	6	2	4	7	8	4	4	6	14	4	9	6	6	87

The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP. 25). กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับคำพิพากษาของศาลในประเทศเครือจักรภพอังกฤษและศาลต่างประเทศอื่น ๆ ด้วย โดยมีหลักทำนองเดียวกับกับ The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (CAP. 24) คือคำพิพากษาศาลต่างประเทศดังกล่าวที่จะนำมาบังคับได้ในสิงคโปร์ต้องเป็นคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศที่มีหลักการด้วยที่ด้อยปฏิบัติต่างตอบแทนแก่กัน (Reciprocity) กับสิงคโปร์ ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของสิงคโปร์¹²⁷ โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้นำคำพิพากษาของศาลดังกล่าวมาจดทะเบียนได้ที่ High Court ของสิงคโปร์ภายในระยะเวลา 6 ปีนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นหรือถ้ามีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ในศาลต่างประเทศ ระยะเวลา 6 ปีก็ให้นับแต่วันที่การอุทธรณ์เสร็จสิ้นลง

อนึ่ง คำว่า "คำพิพากษา" ตามกฎหมายฉบับนี้หมายความว่ารวมถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีอาญาในส่วนที่มีผลอย่างคดีแพ่ง¹²⁸ ทำนองคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาของไทยอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม สำหรับในปัจจุบันยังไม่มี การขยายขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ไปใช้กับคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศใด ๆ เลย¹²⁹

ตามกฎหมายฉบับนี้ศาลสิงคโปร์จะไม่รับจดทะเบียนคำพิพากษานั้นให้ถ้าในวันที่มีการขอจดทะเบียน ปรากฏข้อเท็จจริงว่าคำพิพากษานั้นได้รับการบังคับให้แล้วทั้งหมดหรือคำพิพากษานั้นไม่สามารถบังคับได้ในศาลที่ทำการศึกษาพิพากษาคดีนั้นเอง แต่ถ้าในวันที่มีการขอจดทะเบียน คำพิพากษานั้นได้รับการบังคับให้แล้วบางส่วน ส่วนที่ยังมิได้มีการบังคับก็สามารถนำมาขอให้ศาลสิงคโปร์จดทะเบียนให้ได้และแม้ว่าอาจมีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นได้หรือจะมีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นหรือกำลังมีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ในศาลที่ทำการศึกษาพิพากษาคดี เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาก็สามารถนำคำพิพากษานั้นมาขอให้ศาลสิงคโปร์จดทะเบียนและบังคับตามให้ได้

¹²⁷Section 3 and 9, Ibid., p. 57.

¹²⁸Section 2(1), Ibid., p. 54.

¹²⁹R.E. Martin, Ibid., p. 57.

อย่างไรก็ตาม ฝ่ายที่จะถูกบังคับตามคำพิพากษาก็อาจขอให้ศาลยกเลิกหรือเพิกถอนคำพิพากษาที่
นั้นเสียได้ แต่การเพิกถอนดังกล่าวไม่เป็นข้อห้ามหรือการตัดสิทธิที่จะขอให้มีการจดทะเบียนคำพิพากษา
นั้นเสียใหม่ภายหลังที่กระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ในศาลต่างประเทศได้เสร็จสิ้นลงแล้ว

นอกจากนี้ถ้ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ศาลสิงคโปร์ก็อาจยกเลิกหรือ
เพิกถอนคำพิพากษาที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วได้คือ

1. ศาลสิงคโปร์จดทะเบียนคำพิพากษานั้น โดยขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายนี้
2. ศาลต่างประเทศไม่มีอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาคดี
3. ลูกหนี้ซึ่งเป็นจำเลยตามคำพิพากษาไม่ได้รับหมายหรือคำบอกกล่าวให้
เข้าไปต่อสู่อันในเวลาที่เพียงพอและไม่ได้เข้าไปต่อสู่อันนั้น
4. คำพิพากษานั้นได้มาโดยการฉ้อฉล
5. การที่จะจดทะเบียนคำพิพากษานั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย
ของสิงคโปร์
6. คำพิพากษานั้นไม่อยู่ในขอบข่ายของสิทธิที่จะจดทะเบียนตามกฎหมาย
ฉบับนี้¹³⁰

ข้อแตกต่างของกฎหมายฉบับนี้กับ The Reciprocal Enforcement of
Commonwealth Judgments Act (CAP. 24) อีกประการหนึ่งคือกฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจแก่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแห่งสิงคโปร์ที่จะสั่งว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศไม่สามารถมี
ผลบังคับได้ในสิงคโปร์ หากมีข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าศาลต่างประเทศนั้นให้การปฏิบัติต่อการ
ยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลสูง (High Court) แห่งสิงคโปร์ในลักษณะที่ด้อยไปกว่า
การที่ศาลสิงคโปร์ปฏิบัติต่อคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศนั้น¹³¹ อย่างไรก็ตามคำสั่งที่ว่านี้อาจ
ถูกเปลี่ยนแปลงหรือกลับเสียได้¹³²

¹³⁰Section 5(1)(a)(i) to (vi), Ibid., p. 58.

¹³¹Section 12(1), Ibid.

¹³²Section 12(3), Ibid.

The Rules of the Supreme Court, 1970, The Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (CAP. 24) และ The Reciprocal Enforcement of Foreign Judgments Act (CAP. 25) ที่กล่าวถึงข้างต้นเป็นเรื่องของกฎหมายสารบัญญัติ ในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายวิธีสบัญญัติหรือกฎหมายพิจารณาความที่จะกำหนดว่า จะต้องนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาจดทะเบียนอย่างไร จะบังคับตามคำพิพากษานั้นอย่างไร จะขอให้ศาลยกเลิกหรือเพิกถอนคำพิพากษานั้นโดยวิธีการใด ก็จะเป็นไปตาม The Rules of the Supreme Court, 1970¹³³ ซึ่งกำลังจะกล่าวถึงนี้

ตามกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศดังกล่าวที่มีความประสงค์จะให้ศาลสิงคโปร์ทำการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษานั้นให้ต้องนำคำพิพากษานั้นมาจดทะเบียนที่ High Court ของสิงคโปร์ โดยทำคำขอเป็นคำขอฝ่ายเดียว (Ex Parte) และพร้อมกันนี้ต้องแนบคำพิพากษาศาลต่างประเทศหรือสำเนาคำพิพากษาที่ได้มีการรับรองว่าเป็นฉบับที่ถูกต้องแท้จริงไปด้วย¹³⁴ ถ้าคำพิพากษานั้นมิได้เป็นภาษาอังกฤษก็ต้องมีคำแปลเป็นภาษาอังกฤษที่มีการรับรองว่าถูกต้องเช่นเดียวกัน¹³⁵

ในคำขอจดทะเบียน นอกจากจะต้องระบุชื่อเจ้าหน้าที่และลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นแล้ว ยังต้องระบุว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษานั้นมีสิทธิที่จะบังคับตามคำพิพากษานั้นได้และคำพิพากษานั้นยังมิได้รับการบังคับให้ทั้งหมด ถ้าเป็นคำขอจดทะเบียนภายใต้ The Commonwealth Judgments Act ผู้ยื่นคำขอจะต้องระบุว่าไม่มีข้อจำกัดหรือข้อห้ามใด ๆ ตามที่กฎหมายฉบับนี้บัญญัติไว้เพื่อที่จะจดทะเบียนคำพิพากษานั้นได้¹³⁶ ถ้าเป็นคำขอจดทะเบียนภายใต้ The Foreign Judgments Act คำขอนั้นต้องระบุว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศดังกล่าว

¹³³ Order 67, Ibid., p. 59.

¹³⁴ Order 67, Rule 2., Ibid.

¹³⁵ Order 67, Rule 3(1)(a)., Ibid.

¹³⁶ Order 67, Rule 3(1)(c)(iii) and Section 3(2) of the Reciprocal Enforcement of Commonwealth Judgments Act (CAP. 24), Ibid.

สามารถมีผลบังคับได้ในประเทศที่ทำการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นด้วย นอกจากนี้ยังต้องระบุว่าถ้า คำพิพากษานั้นได้รับการจดทะเบียนให้แล้ว คำพิพากษานั้นย่อมจะไม่ถูกยกเลิกหรือเพิกถอนตามท บัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ได้อีก¹³⁷

เมื่อศาลสิงคโปร์ออกคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนคำพิพากษานั้นได้ ศาลก็จะ ระบุระยะเวลาที่ให้โอกาสคู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับมาขอให้ศาลยกเลิกหรือเพิกถอนคำพิพากษานั้น เสียได้ อย่างไรก็ตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดนั้นก็อาจถูกขยายได้ตามคำร้องขอของคู่กรณีฝ่ายที่จะ ถูกบังคับนั่นเอง¹³⁸

และคำพิพากษาดังกล่าวจะมีผลบังคับเมื่อระยะเวลาที่จะขอให้ศาลยกเลิก หรือเพิกถอนคำพิพากษานั้นได้หมดสิ้นลงแล้ว

ข. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามระบบ Civil Law

1. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศของประเทศต่าง ๆ ในประชาคมเศรษฐกิจยุโรปบางประเทศ เช่น เนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐเยอรมัน อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก

ก่อนที่จะกล่าวถึงวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศใน ประเทศดังกล่าว เราควรทำความเข้าใจอย่างคร่าว ๆ ถึงหลักการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับ ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศเหล่านั้นเสียก่อน เพื่อเป็นลู่ทางให้เกิดความเข้าใจอันดี ในเรื่องวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศนั้น ๆ

ตามหลักการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้กำหนดว่า ในกรณีที่ไม่มีสนธิสัญญาในเรื่องนี้ระหว่างเนเธอร์แลนด์กับ ต่างประเทศ และถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ชนะคดีตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศต้องการให้คำพิพากษานั้นมี

¹³⁷ Order 67, Rule 3(1)(c)(iv), Ibid.

¹³⁸ Order 67, Rule 5(2) and 3, Ibid.

ผลบังคับในเนเธอร์แลนด์ก็ต้อนำคดีมาดำเนินการฟ้องร้องใหม่ในศาลเนเธอร์แลนด์¹³⁹ อย่างไรก็ตามกฎเกณฑ์นี้ใช้สำหรับการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในเนเธอร์แลนด์เท่านั้น ดังนั้นจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการที่ศาลเนเธอร์แลนด์จะทำการยอมรับคำพิพากษาศาลต่างประเทศในบางลักษณะหรือบางประเภท เช่น คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่เกี่ยวกับสถานะของบุคคล¹⁴⁰

สำหรับในประเทศเยอรมันมีหลักการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศว่า ถ้าคำพิพากษาศาลต่างประเทศมีเงื่อนไขครบถ้วนตามที่กำหนดใน ม. 722, 328 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเยอรมัน ก็จะได้รับ การยอมรับและบังคับตามให้ในเยอรมัน¹⁴¹

ในประเทศอิตาลีได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศว่า คำพิพากษาศาลต่างประเทศจะมีผลบังคับได้ในอิตาลีก็ต่อเมื่อคำพิพากษานั้นได้รับการยอมรับโดยศาลอุทธรณ์อิตาลีแห่งถิ่นที่จะมีการบังคับตามคำพิพากษานั้น¹⁴²

ส่วนในฝรั่งเศส เบลเยียม และลักเซมเบิร์ก ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศว่า คำพิพากษาศาลต่างประเทศไม่สามารถมีผลบังคับได้ในประเทศเหล่านั้นจนกว่าศาลที่ได้รับคำร้องขอให้ยอมรับและบังคับตามคำพิพากษานั้น ได้ออกอนุมติบัตรให้ (Exequatur) อย่างไรก็ตามในกรณีศาลที่ได้รับคำร้องขอไม่ได้ออกอนุมติบัตรให้คำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นก็อาจได้รับการยอมรับให้ในฐานะเป็นข้อพิสูจน์ของข้ออ้างที่ได้รับ

¹³⁹Warendorf, The Commercial Laws of the Netherlands, p. 17.

¹⁴⁰Georges Delaume, Transnational Contracts, Applicable Law and Settlement of Disputes (New York : Oceana Publications, 1976), p. 1.

¹⁴¹Klaus Esser and Bernd Ruster and Joachim Zahn, The Commercial Laws of the Federal Republic of Germany, p. 79.

¹⁴²Walter Bentivoglio and Francesca Zannone, The Commercial Laws of Italy, p. 25.

การพิจารณาแล้วในศาลต่างประเทศ¹⁴³ ยิ่งไปกว่านั้น ศาลในประเทศเหล่านั้นมีกฎเกณฑ์ที่ละเอียดลออเกี่ยวกับคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่เกี่ยวกับสถานะของบุคคลที่ศาลจะทำการยอมรับให้โดยไม่ต้องออกอนุมติบัตร กฎเกณฑ์เหล่านั้นซึ่งในเบื้องต้นนำไปใช้กับคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ให้คู่สมรสหย่าขาดจากกันและคำพิพากษาศาลต่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว¹⁴⁴

1.1 วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศเนเธอร์แลนด์

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าในกรณีที่ไม่มีสนธิสัญญาระหว่างเนเธอร์แลนด์กับต่างประเทศในเรื่องการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ คำพิพากษาศาลต่างประเทศจะไม่มีผลบังคับในเนเธอร์แลนด์ นอกจากต้องมาดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีขึ้นใหม่ในเนเธอร์แลนด์โดยอาศัยมูลคดีเดิม ซึ่งกระบวนการพิจารณาในการฟ้องร้องเพื่อบังคับตามคำพิพากษาที่ว่านั้นก็เช่นไปเช่นเดียวกับกระบวนการพิจารณาฟ้องร้องในคดีธรรมดาทั่ว ๆ ไปของเนเธอร์แลนด์นั่นเอง¹⁴⁵ กล่าวคือต้องไปดำเนินการฟ้องร้องในศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี เช่น ถ้าเป็นคดีที่เกี่ยวกับหนี้เหนือบุคคล ก็ต้องไปฟ้องร้องที่ศาลซึ่งโจทก์หรือจำเลยมีภูมิลำเนา ถ้าเป็นคดีที่เกี่ยวข้องด้วยทรัพย์ ก็ต้องไปฟ้องร้องยังศาลที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ เป็นต้น พร้อมกับต้องยื่นคำขอเพื่อให้ศาลเนเธอร์แลนด์ยอมรับและบังคับตามคำพิพากษานั้นให้ และต้องแนบคำพิพากษาศาลต่างประเทศและคำแปลคำพิพากษานั้นซึ่งมีการรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องไปด้วย¹⁴⁶

¹⁴³ Georges Delaume, Transnational Contracts, Applicable Law and Settlement of Disputes, p. 1.

¹⁴⁴ Delaume, American-French Private International Law (2d ed 1961) pp. 164-165; Van Hecke, American-Belgian Private International Law (1968) pp. 37-38, quoted in George Delaume, *Ibid.*

¹⁴⁵ Georges Delaume, *Ibid.*, pp. 19-20.

¹⁴⁶ Warendorf, The Commercial Laws of the Netherlands, p. 18.

ข้อที่น่าสังเกตสำหรับการดำเนินการระบวนพิจารณาเช่นว่านี้คือ ในกรณี
ที่ศาลเนเธอร์แลนด์เห็นว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นมีเงื่อนไขครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
เพื่อยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นแล้ว ศาลเนเธอร์แลนด์ก็จะออกคำพิพากษา
นั้นโดยศาลจะไม่เข้าไปทบทวนเนื้อหาสาระ (Merit) ของคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นอีก¹⁴⁷
ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา 431 วรรค 4 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
เนเธอร์แลนด์¹⁴⁸

1.2 วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศ
เยอรมัน อิตาลี ฝรั่งเศส เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก

วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศ
ดังกล่าวจะดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาที่เรียกว่ากระบวนการพิจารณาเพื่อออกอนุมติบัตร ซึ่งในประเทศ
ฝรั่งเศส เบลเยียม ลักเซมเบิร์กเรียกว่า Exequatur ในประเทศเยอรมันเรียกว่า
Vollstreckungsurteil ในประเทศอิตาลีเรียกว่า Delibazione โดยในแต่ละประเทศเหล่านี้
จะกำหนดศาลเฉพาะชั้นเพื่อทำการพิจารณาพิพากษาคดีในปัญหาเรื่องนี้ตามระบบกฎหมายของตน
เช่น ในประเทศฝรั่งเศส กระบวนพิจารณาเพื่อออกอนุมติบัตรจะต้องไปดำเนินการที่ศาลแพ่ง (ซึ่ง
แตกต่างจากศาลพาณิชย์ ศาลปกครอง หรือศาลอื่น ๆ) ที่เป็นศาลชั้นต้น (Tribunal de Grande
Instance) ซึ่งทำการพิจารณาพิพากษาโดยผู้พิพากษานายเดียว มิใช่ทำการพิจารณาพิพากษาโดย
ผู้พิพากษาเต็มองค์คณะ อันเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเลขที่ 72-626 ลงวันที่

¹⁴⁷ Kokkini-Iatridou & Verhevl, "Les Effets Des Judgments Et
Sentences Etrangers Aux Pays-Bas", In Netherlands Reports to the viii
International Congress of Comparative Law Pescara 1970 (1970), 130,
quoted in George Delaume, *Ibid.*, p. 19.

¹⁴⁸ Arthur Nussbaum, Bilateral Studies in Private International
Law (New York : Oceana Publications, 1961), p. 34.

9 กรกฎาคม ค.ศ. 1972¹⁴⁹ กฎเกณฑ์นี้นำไปใช้กับคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศได้รับการพิจารณาพิพากษาจากศาลใด เช่นว่าศาลแพ่งหรือศาลพาณิชย์ หลักการที่กล่าวมานี้นำไปใช้ในประเทศอื่น ๆ ด้วย¹⁵⁰ ยกเว้นกรณีเดียวคืออิตาลี ในประเทศอิตาลีกระบวนการพิจารณาเพื่อการบังคับทั้งหมดจะต้องไปดำเนินการที่ศาลอุทธรณ์ ไม่ใช่มาดำเนินการที่ศาลล่าง¹⁵¹

โดยปกติแล้วศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีคือศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือศาลที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ แต่สำหรับในอิตาลีศาลที่มีอำนาจโดยเฉพาะได้แก่ศาลอุทธรณ์แห่งถิ่นที่จะมีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น¹⁵²

¹⁴⁹ Law No. 72-626, J.O. July 9, 1972, Article 9 reading in part as follows :

"The Tribunal de Grande Instance, acting by a single judge, has jurisdiction over all that concerns the enforcement of judicial decisions and other act, including requests for the recognition and enforcement of foreign judgments and public acts, and French or foreign arbitral awards" (as translated).

¹⁵⁰ Drobnig, American-German Private International Law (2d ed 1972), p. 352; Article 570, para. 1, Belgian Judicial Code (1967); Van Hecke, American-Belgian Private International Law (1968), p. 39, quoted in George Delaume, *Ibid.*, p. 20.

¹⁵¹ Article 796(1) Code Civ. Proc.; Cappelletti & Perillo, Civil Procedure in Italy (1965), S. 14.11, quoted in George Delaume, *Ibid.* pp. 20-21.

¹⁵² George Delaume, *Ibid.*, p. 21.

ที่เรียกว่ากระบวนการพิจารณาเพื่อออกอนุมติบัตร (Exequatur Proceedings) หมายความว่ากระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการตามกฎหมายเกณฑ์ที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาแบบธรรมดาของฝรั่งเศสนั่นเอง กระบวนการพิจารณาจะต้องเริ่มด้วยการส่งหมายให้แก่จำเลย อย่างไรก็ตาม วิธีการส่งหมายหรือคำบอกกล่าวในกรณีนี้ เช่นเดียวกับในกรณีของการฟ้องร้องในคดีอื่น ๆ คือ ศาลจะไม่คำนึงถึงความสำคัญในเรื่องเขตอำนาจศาลมากนัก และในเบื้องต้นก็สันนิษฐานว่าจำเลยได้รับหมายหรือคำบอกกล่าวให้มาต่อสู้คดีในเวลาที่ยังพอแล้ว สำหรับในเรื่องพยานหลักฐานที่จะยื่นต่อศาลนั้นก็ต้องมีความพอเพียงที่สามารถทำให้ศาลเชื่อว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นมืองค์ประกอบครบถ้วนตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะบังคับตามให้ได้ พยานหลักฐานเช่นว่าประกอบด้วยสำเนาคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ได้มีการรับรองว่าเป็นฉบับที่แท้จริง ถูกต้อง¹⁵³ สำเนาคำฟ้อง คำแก้ต่าง และพยานหลักฐานที่สนับสนุนเอกสารเหล่านั้น พร้อมกับต้องมีคำแปลของเอกสารดังกล่าวเท่าที่จำเป็นด้วย

นอกจากนี้ คำพิพากษาที่อนุญาตให้ออกอนุมติบัตร (Exequatur Judgments) อาจเป็นคำพิพากษาที่ได้รับการพิจารณาพิพากษาโดยการขาดคดีก็ได้ และอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เรื่องการอุทธรณ์เช่นเดียวกับคำพิพากษาอื่น ๆ ของฝรั่งเศส

ทันทีที่ศาลฝรั่งเศสได้ออกอนุมติบัตร คำพิพากษาศาลต่างประเทศก็จะมีผลถึงที่สุด (Res Judicata) ในฝรั่งเศสและสามารถบังคับได้ในประเทศนั้นเช่นเดียวกับคำพิพากษาฝรั่งเศสอื่น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁵³ มีตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาของฝรั่งเศส ได้แก่คำพิพากษาศาลฎีกาลงวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1971 ในคดี Cie L' Union v. Ben Lounis, Rev. Crit. Dr. Int. Pr. 1972, 302 ซึ่งตัดสินว่าสำเนาคำพิพากษาของศาลในจีเรียซึ่งได้มีการประทับตราของศาลทุกหน้าถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่พอเพียงแล้ว

สำหรับในประเทศอื่น ๆ ได้แก่ อิตาลี เยอรมัน เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก
ก็ใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกัน¹⁵⁴

2. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในอินโดนีเซีย

ถ้าเราสำรวจกฎหมายที่เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาล
ต่างประเทศของประเทศอินโดนีเซีย ก็จะพบว่ากฎหมายของอินโดนีเซียที่เกี่ยวกับเรื่องนี้มีอยู่ด้วยกัน
ใน 2 ลักษณะคือ

1. กฎเกณฑ์ทั่วไปที่ออกโดยผู้มีอำนาจออกกฎหมาย ม. 22 a (General
Rules Concerning Legislative Products) หรือที่เรียกเป็นภาษาดัตช์ว่า Algemene
Bepalingen Van Welgeving¹⁵⁵

2. กฎข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่ง (Regulation on Civil
Procedure) ม. 436 หรือที่เรียกเป็นภาษาดัตช์ว่า Burgerlijke Rechtsvordering

กฎเกณฑ์ทั่วไปที่ออกโดยผู้มีอำนาจออกกฎหมาย ม. 22 a กำหนดว่าอำนาจ
ศาลและการบังคับตามคำพิพากษาจะถูกจำกัดโดยหลักซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยกฎหมายแห่งชาติ ศาล
อินโดนีเซียจะให้การสนับสนุนหลักที่ว่ากฎหมายหรือคำพิพากษาของรัฐโดยอ้อมมีขอบเขตการบังคับใช้
อยู่แต่เฉพาะภายในดินแดนของรัฐนั้นเท่านั้น (Principle of Territoriality) การบังคับ
ตามคำพิพากษาของศาลโดยตรงจะกระทำได้ภายในอาณาเขตของรัฐที่มีคำพิพากษตามหลักเกณฑ์
เรื่อง "Principle of Territoriality" ที่กล่าวแล้วเท่านั้น

จากบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้แสดงให้เห็นว่าไม่อาจนำคำพิพากษาศาล
ต่างประเทศมาบังคับในอินโดนีเซียโดยตรงได้ เพราะศาลอินโดนีเซียเคารพหลักเกณฑ์เรื่อง

¹⁵⁴Drobnig, American-German Private International Law,
pp. 352-353; Graulich, Principles de Droit International Prive (1961),
S. 254; Cappelletti & Perillo, Civil Procedure in Italy, SS. 14.01 and
14.14, quoted in Gerorge Delaume, Ibid., p. 21.

¹⁵⁵State Gazette, 1847, No. 23.

"Principle of Territoriality" โดยศาลถือว่าคำพิพากษาของประเทศใดก็ควรมีผลบังคับอยู่แต่ภายในอาณาเขตของรัฐนั้นเท่านั้น

ส่วนกฎข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่ง ม. 436 มีความว่า¹⁵⁶

"ไม่สามารถนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาบังคับในอินโดนีเซีย เว้นแต่จะเข้าช้อยกเว้นตามที่ระบุไว้ใน ม. 724 แห่งประมวลกฎหมายพาณิชย์และกฎหมายอื่น ๆ

อาจจะมีการนำคดีมาฟ้องร้องใหม่ในศาลอินโดนีเซียเพื่อให้มีการพิจารณาใหม่

ในกรณีที่กำลังข้างต้น จะยังไม่มี การบังคับจนกว่าศาลจะออกอนุมติบัตร

(Exequatur) ตามคำร้องขอของคู่กรณีฝ่ายที่ชนะคดีตามวิธีพิจารณาความตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตราก่อน

ศาลจะไม่เข้าไปตรวจสอบคดีนั้นใหม่ระหว่างที่มีกระบวนการพิจารณาเพื่อออก

อนุมติบัตร"

จากบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้นทำให้เกิดความสนใจต่อไปว่า บทบัญญัติ

ม. 724 แห่งประมวลกฎหมายพาณิชย์เป็นเรื่องอะไร และมีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในอินโดนีเซียหรือไม่ ถ้าเกี่ยวข้อง เกี่ยวข้องอย่างไร

¹⁵⁶Section 436 of the Regulation on Civil Procedure reads as follows : "Foreign judgments cannot be executed in the territory of Indonesia with the exception of what is arranged in Section 724 of the Commercial Code and other Legislative instruments.

The actions may be brought anew before the judges in Indonesia for retrial.

In the above-mentioned cases, no execution shall take place until an exequatur has been granted, obtainable upon request by the successful litigant according to the procedure set forth in the foregoing section, from the daily court which is to direct the execution.

The court will not investigate the case anew during the exequatur procedure".

เมื่อได้พิจารณาประมวลกฎหมายพาณิชย์ของอินโดนีเซียแล้ว ก็จะพบว่า
บทบัญญัติมาตรา 724 ของกฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเฉลี่ยค่าใช้จ่ายพิเศษที่เกิดขึ้น
เพื่อความปลอดภัยของเรือและสินค้าที่จะบรรทุกไป รวมถึงค่าธรรมเนียมการขนส่งและราคาสินค้า
ที่บรรทุกไปด้วย หรือที่เรียกว่า General Average¹⁵⁷ หรือ Avarij Grosse โดยกฎหมาย
มาตรานี้ระบุว่า General Average ภายนอกอาณาเขตจะถูกกำหนดโดยเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย
ของประเทศที่เกี่ยวข้องและคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถนำคำตัดสินของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมา
บังคับในอินโดนีเซียได้ถ้าเจ้าของเรือหรือเจ้าของสินค้าที่บรรทุกไปมีภูมิลำเนาในอินโดนีเซีย

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ากฎหมายมาตรานี้มิได้
เกี่ยวข้องกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในอินโดนีเซียแต่อย่างใด
เพราะเป็นกรณีกล่าวถึงคำตัดสินของเจ้าหน้าที่ในต่างประเทศ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่แตกต่างจาก
คำตัดสินหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษาศาล
ต่างประเทศไม่อาจนำคำพิพากษานั้นมาขอให้ศาลอินโดนีเซียยอมรับและบังคับตามให้ได้โดยตรง
โดยทั่วไปแล้วคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียต้องมาเริ่มคดีใหม่ในประเทศอินโดนีเซีย โดยศาลอินโดนีเซีย
จะดำเนินการขอออกอนุญัตติบัตร (Exequatur) เพื่อบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ
นั้น¹⁵⁸

การฟ้องเป็นคดีใหม่ในอินโดนีเซีย จะดำเนินการตามวิธีธรรมดาในศาล
อินโดนีเซียนั้นเอง กล่าวคือ ต้องยื่นคำฟ้องต่อศาลพร้อมกับแนบคำพิพากษาศาลต่างประเทศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁵⁷โปรดดูประมวลกฎหมายพาณิชย์อินโดนีเซีย ม. 698 General Average แตกต่าง
จาก Simple Average หรือที่เรียกว่า Eenvoudige of Bijzondere Avarij ซึ่งหมายถึง
ค่าภาระของเรือหรือสินค้าที่บรรทุกเฉพาะอย่าง ซึ่งอาจก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายเป็นพิเศษ, เรื่องเดียวกัน,
มาตรา 701.

¹⁵⁸โปรดดูกฎข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่ง ม. 436 ซึ่งกล่าวมาแล้วในหน้า 187

ฉบับแท้จริงและมีคำแปลคำพิพากษาที่ได้มีการรับรองว่าถูกต้อง¹⁵⁹

เมื่อคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศไม่อาจนำคำพิพากษานั้นมาขอให้ศาลอินโดนีเซียบังคับให้ได้ ปัญหาจึงมีอยู่ว่าหากคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียนั้นมีความประสงค์จะนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศประเภทที่ไม่จำเป็นต้องมีการบังคับ เช่น คำพิพากษาที่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อประกาศยืนยันรับรองสิทธิของคู่กรณี (Declaratory Judgments) ซึ่งได้แก่ คำพิพากษาที่เกี่ยวกับความสมบูรณ์หรือความเป็นโมฆะของการสมรสหรือคำพิพากษาที่ก่อตั้งสถานภาพทางกฎหมายของบุคคล (Constitutive Judgments) เช่นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับการสิ้นสุดของการสมรส การแต่งตั้งผู้อนุบาล การล้มละลาย เป็นต้น มาขอให้ศาลอินโดนีเซียยอมรับให้ เช่นนี้แล้วศาลอินโดนีเซียจะยอมรับคำพิพากษาดังกล่าวหรือไม่

สำหรับปัญหานี้ ถ้าพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา 436 แห่งกฎข้อบังคับเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งกล่าวถึงเฉพาะแต่การบังคับเท่านั้นว่าไม่อาจนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาขอให้บังคับตามในประเทศอินโดนีเซียได้ กฎหมายนี้มีไว้กล่าวถึงกรณีการยอมรับคำพิพากษาศาลต่างประเทศแต่อย่างใด และในทางปฏิบัติศาลอินโดนีเซียมีทางเลือกที่จะยอมรับคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ซึ่งมีลักษณะเป็นการประกาศยืนยันรับรองสิทธิของคู่กรณีหรือก่อตั้งสถานภาพของบุคคลอยู่แล้ว¹⁶⁰ โดยมีหลักว่าศาลอินโดนีเซียจะยอมรับคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามประเภทดังกล่าว ซึ่งได้รับการตัดสินจากศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และเป็นคำพิพากษาที่สมบูรณ์ตามกฎหมายของต่างประเทศนั้น อย่างไรก็ตาม การยอมรับคำพิพากษาดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่า การยอมรับนั้นต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศอินโดนีเซีย

น่าสังเกตว่าหลักการเรื่องการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศอินโดนีเซียเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับในประเทศเนเธอร์แลนด์ และเมื่อคำนึงถึงว่าอินโดนีเซียเคยอยู่ภายใต้อาณานิคมของเนเธอร์แลนด์มาก่อน จึงเป็นธรรมดา

¹⁵⁹ Sudargo Gautama, The Commercial Laws of Indonesia (New York : Oceana Publications, 1978), p. 39.

¹⁶⁰ Ibid.

อยู่เองว่าอินโต้นี้ เขียย้อมต้องได้รับอิทธิพลทางกฎหมายของเนเธอร์แลนด์อยู่บ้าง

3. วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศฟิลิปปินส์

ตามหลักกฎหมายของฟิลิปปินส์ถือว่าคำพิพากษาของประเทศใดย่อมมีผลอยู่แต่เฉพาะในประเทศนั้น ดังนั้นถ้าจะให้คำพิพากษาศาลต่างประเทศมีผลบังคับในฟิลิปปินส์ ก็จำเป็นต้องมีการพิสูจน์คำพิพากษานั้นตามกฎหมายเกณฑ์ที่กำหนดไว้¹⁶¹ คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษานั้น ต้องมาดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีขึ้นใหม่ในฟิลิปปินส์ โดยถือว่าคำพิพากษานั้นเป็นมูลคดี (Cause of Action)¹⁶² ซึ่งสามารถนำมาฟ้องร้องกันได้ นั่นก็หมายความว่าวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาในประเทศฟิลิปปินส์คือวิธีการที่อนุญาตให้คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้อง (Action on Judgment) ขอให้ศาลฟิลิปปินส์ยอมรับและบังคับตามให้มันเอง

ในเบื้องต้น ก่อนที่ศาลฟิลิปปินส์จะดำเนินการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยวิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้อง (Action on Judgment) ศาลจะต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศคือ คำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นต้องเป็นคำพิพากษาในคดีแห่งและพาณิชย์ ซึ่งถึงที่สุดและได้รับการตัดสินจากศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและไม่ได้มาโดยการฉ้อฉล¹⁶³ นอกจากนี้จำเลยตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศต้องได้รับหมายหรือคำบอกกล่าวให้ไปต่อสู้อคดี และศาลต่างประเทศที่พิจารณาพิพากษาคดีนั้นต้องไม่สำคัญผิดในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริง¹⁶⁴

¹⁶¹ Edgardo L. Paras, Philippine Private International Law

(Manila : Villanueva, 1962), p. 91.

¹⁶² Jose J. Ferrer, The Commercial Laws of Philippines, p. 27.

¹⁶³ Ibid., p. 26.

¹⁶⁴ Edgardo L. Paras, Philippine Private International Law, p. 93.

อนึ่ง คำว่า "ถึงที่สุด" หมายถึงการยุติไปจากศาลนั้นเท่านั้น¹⁶⁵ ดังนั้นแม้จะปรากฏว่ามีการอุทธรณ์ ฎีกาคำพิพากษาดังกล่าวอยู่ในศาลอื่นอีก ก็มีได้เป็นการขัดขวางต่อการฟ้องขอให้ยอมรับและบังคับตามคำพิพากษานั้นในประเทศฟิลิปปินส์แต่อย่างใด

จึงเป็นที่มาสังเกตว่าหลักเกณฑ์เรื่องคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะต้องถึงที่สุดในกรณีของคำพิพากษาศาลต่างประเทศซึ่งจะอุทธรณ์ได้หรือกำลังอุทธรณ์อยู่ในศาลต่างประเทศของประเทศฟิลิปปินส์ได้ดำเนินรอยตามหลักเกณฑ์ของระบบคอมมอนลอว์ เพราะตามระบบคอมมอนลอว์ของอังกฤษ คำว่า "ถึงที่สุด" หมายความว่าถึงถึงที่สุดในศาลที่ทำการพิจารณาพิพากษาคดีเท่านั้น ดังนั้นแม้จะมีการอุทธรณ์ ฎีกาคำพิพากษาดังกล่าว ก็ถือว่าคำพิพากษานั้นถึงที่สุดได้และคู่กรณีสามารถนำมาขอให้ศาลอังกฤษยอมรับและบังคับตามให้ได้¹⁶⁶

กล่าวโดยสรุปคือ ในเบื้องต้นก่อนที่ศาลฟิลิปปินส์จะดำเนินการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยวิธีการนำคำพิพากษาศาลต่างประเทศมาฟ้อง (Action on Judgment) ศาลต้องยึดถือหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศและหลักการควบคุมการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยศาลที่ได้รับคำร้องขอ ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 และบทที่ 4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นำสังเกตว่ามีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประเทศฟิลิปปินส์ประการหนึ่งที่มีความแตกต่างจากหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลคือ หลักเกณฑ์ในข้อที่ว่าศาลฟิลิปปินส์ต้องคำนึงถึงว่าศาลต่างประเทศที่พิจารณาพิพากษาคดีได้วินิจฉัยผิดพลาด หรือสำคัญผิดในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงหรือไม่ หากศาลฟิลิปปินส์เห็นว่าศาลต่างประเทศได้วินิจฉัยผิดพลาดหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงหรือกฎหมาย ศาลฟิลิปปินส์จะปฏิเสธการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาดังกล่าว ทั้งนี้

¹⁶⁵ วิทิต มันทาภรณ์, "ความร่วมมือทางศาลเกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ แง่คิดแนวอาเซียน", ดุลพาท, หน้า 95.

¹⁶⁶ โปรดดูหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ เรื่องคำพิพากษาศาลต่างประเทศจะต้องถึงที่สุดและเสร็จเด็ดขาด ในหัวข้อกรณีของคำพิพากษาศาลต่างประเทศซึ่งจะอุทธรณ์ได้หรือกำลังอุทธรณ์อยู่ในศาลต่างประเทศ ในบทที่ 3.

ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศมี หลักว่าเมื่อคำพิพากษาศาลต่างประเทศได้รับการตัดสินโดยศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดี และถึงที่สุดและเสร็จเด็ดขาดแล้ว คำพิพากษานั้นก็จะมีผลเด็ดขาดในประเทศที่จะมีการยอมรับและ บังคับตามให้ โดยศาลที่ได้รับคำร้องขอจะไม่ก้าวล่วงเข้าไปตรวจสอบเนื้อหาสาระของคำพิพากษา นั้นอีก ไม่ต้องคำนึงถึงว่าศาลต่างประเทศวินิจฉัยผิดพลาด หรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงหรือข้อ กฎหมายหรือไม่¹⁶⁷

คำพิพากษาศาลต่างประเทศที่นำมาฟ้องขอให้ศาลฟิลิปปินส์ยอมรับและบังคับ ตามให้นั้นอาจได้รับการพิสูจน์โดยสิ่งตีพิมพ์ตามทางการในภาษาราชการของศาลต่างประเทศหรือ โดยสำเนาที่ได้รับการรับรองโดยเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่คุ้มครองดูแลสำนวนคดีของศาลหรือผู้แทนว่า เป็นฉบับที่ถูกต้องแท้จริง และถ้าสำนวนคดีความนั้นไม่ได้เก็บรักษาไว้ในฟิลิปปินส์ ต้องมีหนังสือ รับรองโดยเลขาธิการของสถานทูต กงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุล หรือตัวแทนกงสุล หรือโดย เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศของฟิลิปปินส์ ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศที่มีการเก็บสำนวนคดีนั้น ว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีหน้าที่คุ้มครองดูแลสำนวนคดีนั้น และหนังสือรับรองต้องมีการประทับตราของ สถานทูต สถานกงสุล หรือกระทรวงการต่างประเทศนั้นด้วย¹⁶⁸ ในกรณีของพยานหลักฐานสำเนา ที่ได้รับการรับรองจะต้องมีการระบุว่าสำเนานั้นเป็นสำเนาที่ถูกต้องแท้จริงจากต้นฉบับ และการ รับรองต้องมีการประทับตราของทางราชการ และในทุกกรณีจะต้องมีหนังสือรับรองของรัฐมนตรี หรือเอกอัครราชทูตหรือกงสุล รองกงสุล หรือตัวแทนกงสุลรับรองลายมือชื่อของบุคคลที่ให้การ รับรองว่าเป็นลายมือที่ถูกต้องแท้จริงอีกชั้นหนึ่ง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

¹⁶⁷โปรดดูหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษา ศาลต่างประเทศในหัวข้อเรื่องเมื่อคำพิพากษาศาลต่างประเทศมีลักษณะครบถ้วนตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นแล้ว คำพิพากษานั้นก็จะมีผลเด็ดขาด (Conclusive) ในประเทศที่ได้รับคำร้องขอให้ยอมรับ และบังคับตามคำพิพากษานั้น ในบทที่ 3

¹⁶⁸ Jose J. Ferrer, The Commercial Laws of the Philippines, pp. 26-27.

เมื่อศาลฟิลิปปินส์ได้ดำเนินการกระบวนการพิจารณาเพื่อยอมรับและบังคับตาม คำพิพากษาศาลต่างประเทศจนเสร็จสิ้นแล้ว ศาลก็จะออกคำพิพากษาเพื่อยอมรับและบังคับตาม คำพิพากษาดังกล่าว เมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามกฎหมาย คำพิพากษานั้นก็จะมีผลบังคับในฟิลิปปินส์

ส่วนที่ 2 : กรณีมีสนธิสัญญาเป็นพิเศษ

ก. ที่ประชุมแห่งกรุงเฮกว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (Hague Conference on Private International Law)

วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในที่ประชุมแห่งกรุงเฮก ว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล ซึ่งเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและบังคับ ตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในคดีแพ่งและพาณิชย์ ค.ศ. 1971 ได้กำหนดวิธีการยอมรับและ บังคับตามคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศซึ่งเป็นภาคีตามอนุสัญญาไว้ใน ม.13 - ม.19 โดย อนุสัญญาดังกล่าวนี้ได้กำหนดว่าให้คู่กรณีฝ่ายที่มีความประสงค์จะนำคำพิพากษาของศาลแห่งรัฐภาคีหนึ่ง ไปขอให้ศาลแห่งรัฐภาคีอื่นยอมรับและบังคับตามให้ ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้คือ ต้องเตรียมสำเนา คำพิพากษาดังกล่าวซึ่งได้มีการรับรองว่าเป็นสำเนาที่ถูกต้องแท้จริง และถ้าหากเป็นคำพิพากษา โดยขาดคดี ก็ต้องนำเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงการส่งคำบอกกล่าว การดำเนินการกระบวนการให้ จำเลยทราบมาแสดงด้วย นอกจากนี้ยังต้องนำเอกสารที่แสดงว่าคำพิพากษานั้นสามารถบังคับได้ ในประเทศที่มีการพิพากษาคดีมาแสดงต่อศาลด้วย เอกสารที่กล่าวมาข้างต้นต้องมีคำแปลซึ่งได้มีการ รับรองว่าถูกต้องโดยตัวแทนทางการทูตหรือตัวแทนกงสุลหรือโดยผู้แปลซึ่งได้สาบานตนแล้วหรือ โดยบุคคลอื่นซึ่งมีอำนาจในรัฐที่มีการพิจารณาพิพากษาคดี หรือในรัฐที่จะมีการยอมรับและบังคับตาม คำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น เว้นแต่ศาลที่ได้รับคำร้องขอจะกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

และในกรณีที่ศาลได้รับคำร้องขอไม่สามารถหยั่งรู้ได้ว่าคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น มีองค์ประกอบหรือเงื่อนไขครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้หรือไม่¹⁶⁹ ศาลที่ได้รับคำร้องขออาจสั่งให้คู่กรณีแสดงเอกสารอื่น ๆ ที่ศาลเห็นว่าจำเป็นก็ได้ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว คู่กรณีตามคำพิพากษานั้น ไม่ต้องยื่นเอกสารอื่นใดอีก¹⁷⁰

¹⁶⁹ หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามอนุสัญญานี้มีลักษณะเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสากลเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศที่ผู้เขียนวางไว้ในบทที่ 3 และหลักการควบคุมการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศโดยศาลที่ได้รับคำร้องขอในบทที่ 4.

¹⁷⁰ Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil and Commercial Matters 1971, Art. 13 : The party seeking recognition or applying for enforcement shall furnish -

- (1) a complete and authenticated copy of the decision;
- (2) if the decision was rendered by default, the originals or certified true copies of the documents required to establish that the summons was duly served on the defaulting party;
- (3) all documents required to establish that the decision fulfills the conditions of sub-paragraph (2) of the first paragraph of article 4, and where appropriate, of the second paragraph of article 4;
- (4) unless the authority addressed otherwise require, translations of the documents referred to above, certified as correct either by a diplomatic or consular agent or by a sworn translator or by any other person so authorized in either State.

If the terms of the decision do not permit the authority addressed to verify whether the conditions of this Convention have been complied with, that authority may require the production of any other necessary documents.

No legalisation or other like formality may be required.

น่าสังเกตว่าอนุสัญญาฉบับนี้ได้ยืนยันหลักทั่วไปว่าให้ใช้กฎหมายของประเทศที่ตั้งของศาลที่ขอให้มีการยอมรับและบังคับตามให้ (Lex Fori) เพราะข้อหนึ่งในอนุสัญญาระบุว่า กระบวนพิจารณาเพื่อขอให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศที่จะมีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น ครอบคลุมที่อนุสัญญานี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น และในกรณีที่คำพิพากษาประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง ซึ่งมีทั้งเรื่องที่สามารถและไม่สามารถยอมรับและบังคับตามให้ได้ ศาลที่ได้รับคำร้องขอก็อาจทำการยอมรับหรือบังคับบางส่วนให้ได้¹⁷¹

นอกจากนี้คำตัดสินในเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีก็สามารถนำมาขอให้ศาลในประเทศภาคีอื่นยอมรับและบังคับตามให้ได้ถ้าคำตัดสินซึ่งเป็นที่มาของคำตัดสินในเรื่องค่าใช้จ่ายนั้นอยู่ในขอบเขตของอนุสัญญานี้ที่จะนำไปขอให้ศาลแห่งประเทศอื่นยอมรับและบังคับตามให้ได้และแม้แต่คำตัดสินที่เกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีมิใช่เป็นคำตัดสินของศาลก็สามารถนำมาขอให้ศาลแห่งประเทศภาคีอื่นยอมรับและบังคับตามให้ได้เช่นกัน ถ้าคำตัดสินนั้นเป็นคำตัดสินซึ่งมีที่มาจากคำตัดสินที่จะนำไปขอให้ศาลแห่งประเทศภาคีอื่นยอมรับและบังคับตามให้ได้ตามอนุสัญญานี้ และคำตัดสินที่เกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีที่เวลานี้ยังอยู่ภายใต้การพิจารณาใหม่ของศาลได้¹⁷²

¹⁷¹ Ibid., Art. 14 : The procedure for the recognition or enforcement of foreign judgments is governed by the law of the State addressed so far as this Convention does not provide otherwise.

If the decision contains provisions which can be dissociated, any one or more of these may be separately recognized or enforced.

¹⁷² Ibid., Art. 15 : Recognition or enforcement of an award of judicial costs or expenses may be accorded by virtue of this Convention only if this Convention is applicable to the decision on the merits.

This Convention shall apply to decisions relating to judicial costs or expenses even if such decisions do not proceed from a court, provided that they derive from a decision which may be recognized or enforced under this Convention and that the decision relating to costs or expenses could have been subject to judicial review.

และสำหรับคำพิพากษาในเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการอนุญาตหรือปฏิเสธการยอมรับ และบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ก็อาจบังคับตามให้ได้ภายใต้อนุสัญญานี้ ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ ขอให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศอ้างอนุสัญญานี้¹⁷³

ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ขอให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาล ต่างประเทศในกรณีที่ เป็นบุคคลธรรมดา มีถิ่นที่อยู่ หรือในกรณีที่ เป็นนิติบุคคล มีสถานประกอบธุรกิจ อยู่ในประเทศที่ได้ทำความตกลงในข้อตกลงเพิ่มเติมกับประเทศที่จะมีการยอมรับและบังคับตาม คำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นแล้ว ก็ห้ามมิให้ศาลที่ได้รับคำร้องขอเรียกหลักทรัพย์ พันธบัตร หรือ มัดจำ เพื่อเป็นหลักประกันค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยอาศัยเหตุแห่งสัญชาติหรือภูมิลำเนาของ คู่กรณีฝ่ายนั้นอีก¹⁷⁴

¹⁷³ Ibid., Art. 16 : A judgment for costs or expenses given in connection with the granting or refusal of recognition or enforcement of a decision may be enforced under this Convention only if the applicant in the proceedings for recognition or enforcement relied on this Convention.

¹⁷⁴ Ibid., Art 17 : No security, bond or deposit, however termed under the law of the State addressed, shall be required by reason of the nationality or domicile of the applicant to guarantee the payment of judicial costs or expenses if the applicant, being a natural person, has his habitual residence in or, not being a natural person, has a place of business in a State which has concluded with the State addressed a Supplementary Agreement in accordance with article 21.

Ibid., Art. 21 : Decisions rendered in a Contracting State shall not be recognized or enforced in another Contracting State in accordance with the provisions of the preceding articles unless the two States, being Parties to this Convention, have concluded a Supplementary Agreement to this effect.

นอกจากนี้ อนุสัญญาฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยกำหนดว่าคู่กรณีซึ่งได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายในประเทศที่มีการพิจารณาพิพากษาคดี ย่อมจะได้รับการช่วยเหลือเช่นว่านั้นในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อขอให้มีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้นตามกฎหมายของประเทศที่ได้รับคำร้องขอเช่นเดียวกัน¹⁷⁵

ข. ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community)

การยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ซึ่งเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยเขตอำนาจศาลและการบังคับตามคำพิพากษาในคดีแพ่งและพาณิชย์ ค.ศ. 1968 ได้กำหนดถึงการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลหรือสถาบันตุลาการของประเทศภาคีแต่ละประเทศ ไม่ว่าคำพิพากษานั้นจะเรียกชื่อแตกต่างกันไปอย่างไร โดยให้รวมถึง คำชี้ขาด คำตัดสิน คำสั่งหรือหมายบังคับคดี หรือการกำหนดค่าใช้จ่ายในคดีโดยเจ้าพนักงานศาลด้วย¹⁷⁶

ก่อนที่จะกล่าวถึงวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามอนุสัญญาฉบับนี้ เราควรทำความเข้าใจอย่างย่อ ๆ ถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามอนุสัญญาฉบับนี้เสียก่อน เพื่อเป็นลู่ทางให้เกิดความเข้าใจอันดีถึง

¹⁷⁵ Ibid., Art. 18 : A party granted legal aid in the State of origin shall be extended such aid in accordance with the law of the State addressed in any proceedings for the recognition or for the enforcement of a foreign decision.

¹⁷⁶ Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters 1968, Art. 25 : For the purposes of this Convention, "judgment" means any judgment given by a court or tribunal of a Contracting State, whatever the judgment may be called, including a decree, order, decision or writ of execution, as well as the determination of costs or expenses by an officer of the court.

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศตามอนุสัญญานี้

ตามอนุสัญญานี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศว่าศาลที่ได้รับคำร้องขอไม่ต้องเข้าไปพิจารณาเรื่องอำนาจศาลต่างประเทศว่าศาลต่างประเทศมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือไม่ และไม่ต้องคำนึงถึงว่าการใช้อำนาจของศาลต่างประเทศจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของศาลที่ได้รับคำร้องขอหรือไม่ แต่หากศาลที่ได้รับคำร้องขอจะทำการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ซึ่งไปเกี่ยวข้องกับอำนาจศาลในเรื่องต่อไปนี้แล้ว ศาลที่รับคำร้องขอต้องพิจารณาว่าอำนาจศาลต่างประเทศขัดกับข้อบทในอนุสัญญานี้หรือไม่ อำนาจศาลที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ อำนาจศาลในเรื่องที่เกี่ยวกับการประกันภัย (Jurisdiction in Matters Relating to Insurance) อำนาจศาลเหนือสัญญาผู้บริโภค (Jurisdiction over Consumer Contracts) และอำนาจศาลเฉพาะ (Exclusive Jurisdiction) เพราะถ้าอำนาจศาลต่างประเทศในเรื่องเหล่านี้ขัดกับข้อบทในอนุสัญญา ศาลที่ได้รับคำร้องขอก็จะปฏิเสธการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาดังกล่าว และในการพิสูจน์อำนาจศาลต่างประเทศในเรื่องเหล่านี้ ศาลที่ได้รับคำร้องขอจะต้องผูกพันกับข้อเท็จจริงที่อาศัยเป็นรากฐานของอำนาจศาลซึ่งศาลต่างประเทศนั้นรับฟังได้¹⁷⁷ นอกจากนี้ศาลที่

¹⁷⁷ Ibid., Art. 28 : Moreover, a judgment shall not be recognized if it conflicts with the provision of Section 3, 4 or 5 of Title II, or in a case provided for in Article 59.

In its examination of the grounds of jurisdiction referred to in the foregoing paragraph, the court or authority applied to shall be bound by the finding of fact on which the court of the State in which the judgment was given based its jurisdiction.

Subject to the provisions of the first paragraph, the jurisdiction of the court of the State in which the judgment was given may not be reviewed; the test of public policy referred to in Article 27(1) may not be applied to the rules relating to jurisdiction.

ได้รับคำร้องขอจะไม่เข้าไปพิจารณาทบทวนเนื้อหาสาระของคำพิพากษาศาลต่างประเทศนั้น¹⁷⁸ และจะไม่ยอมรับคำพิพากษานั้นหากเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศที่ได้รับคำร้องขอให้มีการยอมรับ หรือในกรณีที่จำเลยขาดนัดพิจารณา หากปรากฏว่าจำเลยได้รับหมายเรียกเข้าเงื่อนไขไปไม่สามารถจะเตรียมตัวต่อสู้คดีได้ทัน หรือคำพิพากษาที่ขอให้มีการยอมรับนั้นขัดแย้งกับคำพิพากษาในคดีพิพาทระหว่างคู่ความเดียวกันในศาลที่ขอให้มีการยอมรับ หรือในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีนั้น ศาลต่างประเทศได้วินิจฉัยปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานะหรือความสามารถ ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา หนี้กรรมหรือมรดก ซึ่งไม่อยู่ในขอบข่ายของข้อตกลงนี้ ในทางที่ขัดแย้งกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคลของประเทศที่ได้รับคำร้องขอให้มีการยอมรับ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการวินิจฉัยปัญหาเบื้องต้นจะเป็นอย่างเดียวกันแม้จะได้มีการปรับใช้หลักกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคลของประเทศที่ได้รับคำร้องขอให้มีการยอมรับแล้วก็ตาม หรือคำพิพากษานั้นไม่ลงรอยหรือขัดกับคำพิพากษาของประเทศที่มีได้เป็นภาคีซึ่งได้ตัดสินในมูลคดีเดียวกันและระหว่างคู่ความเดียวกันและมีเงื่อนไข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁷⁸ Ibid., Art. 29 : Under no circumstances may a foreign judgment be reviewed as to its substance.

ครบถ้วนเพื่อที่จะทำการยอมรับได้ในประเทศที่มีการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น¹⁷⁹

สำหรับในเรื่องวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ
อนุสัญญาฉบับนี้ได้วางหลักไว้ว่าให้คำพิพากษาของศาลในประเทศภาคีประเทศหนึ่งและซึ่งบังคับได้
ในประเทศนั้น ใช้บังคับได้ในประเทศภาคีอื่นด้วย เมื่อคู่กรณีที่มีส่วนได้เสียร้องขอและได้มีการ

¹⁷⁹ Ibid., Art. 27 : A judgment shall not be recognized :

1. if such recognition is contrary to public policy in the State in which recognition is sought;
2. where it was given in default of appearance, if the defendant was not duly served with the document which instituted the proceedings on with an equivalent document in sufficient time to enable him to arrange for his defence;
3. if the judgment is irreconcilable with a judgment given in a dispute between the same parties in the state in which recognition is sought;
4. if the court of the State in which the judgment was given, in order to arrive at its judgment, has decided a preliminary question concerning the status or legal capacity of natural persons, rights in property arising out of a matrimonial relationship, wills or succession in a way that conflict with a rule of the private international law of the State in which the recognition is sought, unless the same result would have been reached by the application of the rules of private international law of that State;
5. if the judgment is irreconcilable with an earlier judgment given in a non-Contracting State involving the same cause of action and between the same parties, provided that this latter judgment fulfils the conditions necessary for its recognition in the State addressed.

ออกคำสั่งให้บังคับได้ในประเทศที่ได้รับคำร้องขอแล้ว และสำหรับในสหราชอาณาจักร คำพิพากษา เช่นว่านั้นจะได้รับการบังคับให้ต่อเมื่อได้มีการจดทะเบียนคำพิพากษานั้นในอังกฤษ สกอตแลนด์ หรือ ไอร์แลนด์เหนือแล้ว¹⁸⁰ โดยกำหนดให้คู่กรณีที่มีความประสงค์ขอให้มีการยอมรับและบังคับตาม คำพิพากษาศาลต่างประเทศไปยื่นคำขอได้ที่ศาลต่อไปนี้คือ¹⁸¹

¹⁸⁰ Ibid., Art. 31 : A judgment given in a Contracting State and enforceable in that State shall be enforced in another Contracting State when, on the application of any interested party, the order for its enforcement has been issued there.

However, in the United Kingdom, such a judgment shall be enforced in England and Wales, in Scotland, or in Northern Ireland when, on the application of any interested party, it has been registered for enforcement in that part of the United Kingdom.

- ¹⁸¹ Ibid., Art. 32 : The application shall be submitted :
- in Belgium, to the tribunal de premiere instance or rechtbank van eerste aanleg,
 - in Denmark, to the underret,
 - in the Federal Republic of Germany, to the presiding judge of a chamber of the Landgericht,
 - in France, to the presiding judge of the tribunal de grande instance,
 - in Ireland, to the High Court,
 - in Italy, to the corte d' appello,
 - in Luxembourg, to the presiding judge of the tribunal d' arrondissement,
 - in the Netherlands, to the presiding judge of the arrondissementsrechtbank
 - in the United Kingdom :
 1. in England and Wales, to the High Court of Justice, or in the case of a maintenance judgment to the Magistrates' Court on transmission by the Secretary of State;
 2. in Scotland, to the Court of Session, or in the case of a maintenance judgment to the Sheriff Court on transmission by the Secretary of State;
 3. in Northern Ireland, to the High Court of Justice, or in the case of a maintenance judgment to the Magistrates' Court on transmission by the Secretary of State.

The jurisdiction of local courts shall be determined by reference to the place of domicile of the party against whom enforcement is sought. If he is not domiciled in the State in which enforcement is sought, it shall be determined by reference to the place of enforcement.

ในเบลเยียม ยื่นที่ศาลชั้นต้น (The Tribunal de Premiere Instance or Rechtbank Van Eerste Aanleg)

ในเดนมาร์ก ยื่นที่ศาลชั้นต้น (The Underret)

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ยื่นที่ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะประจำศาลชั้นต้นของมลรัฐ (The Presiding Judge of a Chamber of the Landgericht)

ในฝรั่งเศส ยื่นที่ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะประจำศาลชั้นต้น (The Presiding Judge of the Tribunal de Grande Instance)

ในไอร์แลนด์ ยื่นที่ศาลสูง (High Court)

ในอิตาลี ยื่นที่ศาลอุทธรณ์ (Corte d' Appello)

ในลักเซมเบิร์ก ยื่นที่ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะของศาลประจำเขต (The Presiding Judge of the Tribunal d' Arrondissement)

ในเนเธอร์แลนด์ ยื่นที่ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะของศาลชั้นต้นประจำเขต (The Presiding Judge of the Arrondissementsrechtbank)

ในสหราชอาณาจักร :

สำหรับในอังกฤษ ยื่นที่ศาลสูง (High Court of Justice) หรือกรณีที่เป็นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู ยื่นที่ศาลแขวง (Magistrates' Court)

ในสกอตแลนด์ ยื่นที่ Court of Session หรือกรณีที่เป็นคำพิพากษาเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู ยื่นที่ Sheriff Court

ในไอร์แลนด์เหนือ ยื่นที่ศาลสูง (High Court of Justice) หรือในกรณีที่ เป็นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู ยื่นที่ศาลแขวง (Magistrates' Court)

พร้อมทั้งกำหนดหลักทั่วไปว่าอำนาจของศาลท้องถิ่นเหล่านี้ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาของ ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่หากลูกหนี้ตามคำพิพากษามีภูมิลำเนาอยู่ที่อื่น ก็ให้ศาลของประเทศที่มีการ บังคับเป็นศาลที่มีอำนาจ

คู่กรณีที่มีความประสงค์ขอให้ยอมรับหรือบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ซึ่งไปยื่นคำขอที่ศาลดังกล่าวข้างต้น จะต้องนำสำเนาคำพิพากษาที่ได้รับการรับรองว่าถูกต้องมา แสดง 1 ฉบับ และหากเป็นคำพิพากษาในคดีขาดนัด ก็ต้องนำเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงการส่ง คำบอกกล่าวการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้จำเลยทราบมาแสดงด้วย¹⁸² ยิ่งไปกว่านั้นในกรณีที่ เป็นการขอให้มีการบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ผู้ขอจะต้องนำเอกสารเหล่านี้มาแสดง ด้วยคือ เอกสารซึ่งแสดงว่าคำพิพากษานั้นสามารถบังคับได้ตามกฎหมายของประเทศที่มีคำพิพากษา และได้มีการส่งเอกสารนั้นให้แก่คู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับแล้ว และในกรณีที่ผู้ขอได้รับการช่วยเหลือ ทางกฎหมายในประเทศที่มีคำพิพากษา ก็ต้องนำเอกสารในเรื่องนี้มาแสดงด้วย¹⁸³

เช่นเดียวกับอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ในคดีแพ่งและพาณิชย์ ค.ศ. 1971 อนุสัญญาฉบับนี้ได้ยืนยันหลักทั่วไปว่าให้ใช้กฎหมายที่ตั้งของศาล

¹⁸² Ibid., Art. 46 : A party seeking recognition or applying for enforcement of a judgment shall produce :

1. a copy of the judgment which satisfies the conditions necessary to establish its authenticity;
2. in the case of a judgment given in default, the original or a certified true copy of the document which establishes that the party in default was served with the document instituting the proceedings or with an equivalent document.

¹⁸³ Ibid., Art. 47 : A party applying for enforcement shall also produce :

1. documents which establish that, according to the law of the State in which it has been given, the judgment is enforceable and has been served;
2. where appropriate, a document showing that the applicant is in receipt of legal aid in the State in which the judgment was given.

ที่ขอให้มีการบังคับ (Lex Fori) เพราะข้อหาในอนุสัญญาได้ระบุว่ากระบวนการพิจารณาเพื่อขอให้มีการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศที่จะมีการบังคับนั้น¹⁸⁴ โดยมีข้อกำหนดที่สำคัญคือ คู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับไม่มีสิทธิที่จะเสนอข้อโต้แย้งใด ๆ ทั้งศาลที่ได้รับคำร้องขอก็จะออกคำบังคับโดยไม่ชักช้า ศาลจะปฏิเสธไม่รับคำขอเฉพาะแต่เมื่อศาลเห็นว่าคำพิพากษานั้นขาดเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งตามหลักเกณฑ์ดังได้กล่าวมาแล้ว ในขณะที่เดียวกันศาลก็จะไม่เข้าไปพิจารณาบททวนเนื้อหาสาระของคำพิพากษานั้นอีก¹⁸⁵ และเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต้องบอกกล่าวการออกคำบังคับให้แก่ผู้ขอ นั้นโดยไม่ชักช้าตามกระบวนการวิธีพิจารณาของกฎหมายในประเทศที่จะมีการบังคับนั้น¹⁸⁶ เมื่อมาถึงขั้นนี้แล้วคู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับมีทางเยียวยาได้โดยการอุทธรณ์คำสั่งให้มีการบังคับตามคำพิพากษานั้นภายใน 1 เดือนนับแต่ได้มีการส่งคำสั่งให้มีการบังคับ แต่ถ้าคู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับมิได้มีภูมิลำเนาในประเทศที่จะมีการบังคับ เขาก็สามารถยื่นอุทธรณ์ได้ภายใน 2 เดือนนับแต่วันที่

¹⁸⁴ Ibid., Art. 33 : The procedure for making the application shall be governed by the law of the State in which enforcement is sought.

¹⁸⁵ Ibid., Art. 34 : The court applied to shall give its decision without delay; the party against whom enforcement is sought shall not at this stage of the proceedings be entitled to make any submissions on the application.

The application may be refused only for one of the reasons specified in Article 27 and 28.

Under no circumstances may the foreign judgment be reviewed as to its substance.

¹⁸⁶ Ibid., Art. 35 : The appropriate officer of the court shall without delay bring the decision given on the application to the notice of the applicant in accordance with the procedure laid down by the law of the State in which enforcement is sought.

ได้มีการส่งคำสั่งให้มีการบังคับนั้น และจะไม่มี การขยายระยะเวลาอุทธรณ์ให้โดยอาศัยเหตุแห่ง ระยะเวลา¹⁸⁷

คู่กรณีฝ่ายที่จะถูกบังคับสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลต่อไปนี้คือ¹⁸⁸

¹⁸⁷ Ibid., Art. 36 : If enforcement is authorized, the party against whom enforcement is sought may appeal against the decision within one month of service thereof.

If that party is domiciled in a Contracting State other than that in which the decision authorizing enforcement was given, the time for appealing shall be two months and shall run from the date of service, either on him in person or at his residence. No extension of time may be granted on account of distance.

¹⁸⁸ Ibid., Art. 37 : An appeal against the decision authorizing enforcement shall be lodged in accordance with the rules governing procedure in contentious matters :

- in Belgium, with the tribunal de premiere instance or rechtbank van eerste aanleg,
- in Denmark, with the landsret,
- in the Federal Republic of Germany, with the oberlandesgericht,
- in France, with the cour d' appel,
- in Ireland, with the High Court,
- in Italy, with the corte d' appello,
- in Luxembourg, with the Cour superieure de justice sitting as a court of civil appeal,
- in the Netherlands, with the arrondissementsrechtbank,
- in the United Kingdom :
 1. in England and Wales, with the High Court of Justice, or in the case of maintenance judgment with the Magistrates' Court;
 2. in Scotland, with the Court of Session, or in the case of a maintenance judgment with the Sheriff Court;
 3. in Northern Ireland, with the High Court of Justice, or in the case of a maintenance judgment with the Magistrates' Court.

The Judgment given on the appeal may be contested only :

- in Belgium, France, Italy, Luxembourg and the Netherlands, by an appeal in cassation.
- in Denmark, by an appeal to the hojesteret, with the leave of the Minister of Justice,
- in the Federal Republic of Germany, by a Rechtsbeschwerde,
- in Ireland by an appeal on a point of law to the Supreme Court,
- in the United Kingdom, by a single further appeal on a point of law.

ในเบลเยียม อุตธรณ์ไปยังศาลชั้นต้น (Tribunal de Premiere Instance or Rechtbank Van Eerste Aanleg)

ในเดนมาร์ก อุตธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ (The Landsret)

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อุตธรณ์ไปยังศาลสูงประจำมลรัฐ (Oberlandesgericht)

ในฝรั่งเศส อุตธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ (Cour d' Appel)

ในไอร์แลนด์ อุตธรณ์ไปยังศาลสูง (High Court)

ในอิตาลี อุตธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ (Corte d' Appello)

ในลักเซมเบิร์ก อุตธรณ์ไปยัง Superior Court of Justice ซึ่งพิจารณาในฐานะที่เป็นศาลอุทธรณ์ในคดีแพ่ง (Cour Superieure de Justice Sitting as a Court of Civil Appeal)

ในเนเธอร์แลนด์ อุตธรณ์ไปยังศาลชั้นต้นประจำเขต (Arrondissementsrechtbank)

ในสหราชอาณาจักร :

สำหรับในอังกฤษ อุตธรณ์ไปยังศาลสูง (High Court of Justice) หรือในกรณีที่เป็นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้อุตธรณ์ไปยังศาลแขวง (Magistrates' Court)

ในสกอตแลนด์ อุตธรณ์ไปยัง Court of Session หรือในกรณีที่เป็นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้อุตธรณ์ไปยัง Sheriff Court

ในไอร์แลนด์เหนือ อุตธรณ์ไปยังศาลสูง (High Court of Justice) หรือในกรณีที่เป็นคำพิพากษาเกี่ยวกับค่าอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้อุตธรณ์ไปยังศาลแขวง (Magistrates' Court)

คำพิพากษาจากการอุทธรณ์นี้ อาจถูกโต้แย้งดังต่อไปนี้ได้เท่านั้นคือ

ในเบลเยียม ฝรั่งเศส อิตาลี ลักเซมเบิร์กและเนเธอร์แลนด์ โดยการอุทธรณ์

ไปที่ศาลที่มีหน้าที่พิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือที่เรียกว่าศาลฎีกา
ในปัญหาข้อกฎหมาย (Cour de Cassation)

ในเดนมาร์ก โดยการอุทธรณ์ไปที่ศาลสูง (Hojesteret) โดยความเห็นชอบของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน โดยการอุทธรณ์คำสั่งในข้อกฎหมาย
(Rechtsbeschwerde)

ในไอร์แลนด์ โดยการอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายไปยังศาลสูง (Supreme Court)

ในสหราชอาณาจักร โดยการอุทธรณ์ต่อไปในปัญหาข้อกฎหมายได้เพียงครั้งเดียว

นอกจากนี้ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้นอยู่ในศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีหรือ
ระยะเวลาอุทธรณ์ยังไม่หมดสิ้นไป หากผู้อุทธรณ์ร้องขอ ศาลที่ได้รับคำอุทธรณ์ตามมาตรา 37 ก็
อาจพักกระบวนการพิจารณาไว้ก่อน¹⁸⁹ และในระหว่างระยะเวลาอุทธรณ์ จะไม่มีมาตรการบังคับคดี
นอกเหนือจากมาตรการคุ้มครองทรัพย์สินของคู่กรณีฝ่ายที่ถูกบังคับเท่านั้น¹⁹⁰

¹⁸⁹ Ibid., Art. 38 : The court with which the appeal under the
first paragraph of Article 37 is lodged may, on the application of the
appellant, stay the proceeding if an ordinary appeal has been lodged
against the judgment in the State in which that judgment was given or
if the time for such an appeal has not yet expired; in the latter case,
the court may specify the time within which such an appeal is to be
lodge.

¹⁹⁰ Ibid., Art. 39 : During the time specified for an appeal
pursuant to Article 36 and until any such appeal has been determined,
no measures of enforcement may be taken other than protective measures
taken against the property of the party against whom enforcement is
sought.

ถ้าเราพิจารณาทางด้านคู่กรณีฝ่ายที่ขอให้มีการบังคับตามคำพิพากษาศาล
ต่างประเทศ ซึ่งหากเขาได้ร้องขอให้ศาลบังคับตามคำพิพากษานั้น แต่ได้รับการปฏิเสธ เขาก็มี
สิทธิที่จะอุทธรณ์คำสั่งนั้นได้เช่นกัน ซึ่งสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลต่อไปนี้คือ¹⁹¹

ในเบลเยียม อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ (Cour d' Appel or Hof Van Beroep)

¹⁹¹ Ibid., Art. 40 : If the application for enforcement is
refused, the applicant may appeal :

- in Belgium, to the cour d' appel or hof van beroep,
- in Denmark, to the landsret,
- in the Federal Republic of Germany, to the
Oberlandesgericht,
- in France, to the cour d' appel,
- in Ireland, to the High Court,
- in Italy, to the corte d' appello,
- in Luxembourg, to the Cour superieure de justice
sitting as a court of civil appeal,
- in the Netherlands, to the gerechtshof,
- in the United Kingdom :
 1. in England and Wales, to the High Court of Justice,
or in the case of a maintenance judgment to the
Magistrates' Court;
 2. in Scotland, to the Court of Session, or in the
case of a maintenance judgment to the Sheriff Court;
 3. in Northern Ireland, to the High Court of Justice,
or in the case of a maintenance judgment to the
Magistrates' Court.

ในเดนมาร์ก อุตธรณ์ไปยังศาลอุตธรณ์ (The Landsret)

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน อุตธรณ์ไปยังศาลสูงประจำมลรัฐ
(Oberlandesgericht)

ในฝรั่งเศส อุตธรณ์ไปยังศาลอุตธรณ์ (Cour d' Appel)

ในไอร์แลนด์ อุตธรณ์ไปยังศาลสูง (High Court)

ในอิตาลี อุตธรณ์ไปยังศาลอุตธรณ์ (Corte d' Appello)

ในลักเซมเบิร์ก อุตธรณ์ไปยัง Superior Court of Justice ซึ่งพิจารณา
ในฐานะที่เป็นศาลอุตธรณ์ในคดีแพ่ง (Cour Superieure de Justice Sitting as a Court
of Civil Appeal)

ในเนเธอร์แลนด์ อุตธรณ์ไปยังศาลสูง (Gerechtshof)

ในสหราชอาณาจักร :

สำหรับในอังกฤษ อุตธรณ์ไปยังศาลสูง (High Court of Justice) หรือใน
กรณีที่เป็นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับคำอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้อุตธรณ์ไปที่ศาลแขวง (Magistrates'
Court)

ในสกอตแลนด์ อุตธรณ์ไปที่ Court of Session หรือในกรณีที่เป็นคำพิพากษาที่
เกี่ยวกับคำอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้อุตธรณ์ไปที่ Sheriff Court

ในไอร์แลนด์เหนือ อุตธรณ์ไปที่ศาลสูง (High Court of Justice) หรือใน
กรณีที่เป็นคำพิพากษาที่เกี่ยวกับคำอุปการะเลี้ยงดู ก็ให้อุตธรณ์ไปที่ศาลแขวง (Magistrates'
Court)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำพิพากษาจากการอุทธรณ์นี้อาจถูกโต้แย้งตั้งต่อไปได้อีกหนึ่งชั้นคือ¹⁹²

ในเบลเยียม ฝรั่งเศส อิตาลี ลักเซมเบิร์กและเนเธอร์แลนด์ อุทธรณ์ไปที่ศาลที่มีหน้าที่พิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ หรือที่เรียกว่าศาลฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย (Cour de Cassation)

ในเดนมาร์ก อุทธรณ์ไปที่ศาลสูง (Hojesteret) โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน โดยการอุทธรณ์คำสั่งในข้อกฎหมาย (Rechtsbeschwerde)

ในไอร์แลนด์ อุทธรณ์ได้เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายไปยังศาลสูง (Supreme Court)

ในสหราชอาณาจักร โดยการอุทธรณ์ต่อไปในปัญหาข้อกฎหมายได้เพียงครั้งเดียว

ทำนองเดียวกับอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในคดีแพ่งและพาณิชย์ ค.ศ. 1971 อนุสัญญานี้ได้กำหนดว่าถ้าคู่กรณีฝ่ายที่ขอให้มีการบังคับได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือทางกฎหมายทั้งหมดหรือบางส่วน หรือได้รับยกเว้นค่าใช้จ่ายในรัฐที่มีการพิจารณาพิพากษาคดี ก็จะได้รับประโยชน์เช่นว่านั้นในกระบวนการพิจารณาที่ขอให้มีการบังคับตาม

¹⁹² Ibid., Art. 41 : A judgment given on an appeal provided for in Article 40 may be contested only :

- in Belgium, France, Italy, Luxembourg and the Netherlands, by an appeal in cassation,
- in Denmark, by an appeal to the hojesteret, with the leave of the Minister of Justice,
- in the Federal Republic of Germany, by a Rechtsbeschwerde,
- in Ireland, by an appeal in a point of law to the Supreme Court,
- in the United Kingdom, by a single further appeal on a point of Law.

คำพิพากษานั้นด้วย¹⁹³ และห้ามมิให้เรียกประกันหรือมัดจำจากคู่ความฝ่ายที่ขอให้มีการบังคับตามคำพิพากษาซึ่งอยู่ในบังคับของอนุสัญญาโดยอาศัยเหตุว่าเขาเป็นคนต่างชาติ หรือมิได้มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศที่จะมีการบังคับ¹⁹⁴ และถ้าคำพิพากษานั้นประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่อง และการที่จะบังคับตามคำพิพากษาทั้งหมดไม่อาจกระทำได้ ศาลที่ได้รับคำร้องขอก็อาจทำการบังคับบางส่วนให้ได้¹⁹⁵

ค. องค์การนาารัฐอเมริกัน (Organization of American States)

วิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศในองค์การนาารัฐอเมริกัน ซึ่งเป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยความสมบูรณ์ของคำพิพากษาศาลและคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการ

¹⁹³Ibid., Art. 44 : An applicant who, in the State in which the judgment was given, has benefited from complete or partial legal aid or exemption from costs or expenses, shall be entitled in the procedures provided for in Article 32 to 35, to benefit from the most favourable legal aid or the most extensive exemption from costs or expenses provided for by the law of the State addressed.

¹⁹⁴Ibid., Art. 45 : No security, bond or deposit, however described, shall be required of a party who in one Contracting State applies for enforcement of a judgment given in another Contracting State on the ground that he is a foreign national or that he is not domiciled or resident in the State in which enforcement is sought.

¹⁹⁵Ibid., Art. 42 : Where a foreign judgment has been given in respect of several matters and enforcement cannot be authorized for all of them, the court shall authorize enforcement for one or more of them.

An applicant may request partial enforcement of a judgment.

ต่างประเทศภายนอกอาณาเขตในสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1979 ได้กำหนดวิธีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศซึ่งเป็นภาคีตามอนุสัญญาไว้ใน ม.2 - ม.6 โดยอนุสัญญานี้ได้กำหนดว่า คำพิพากษาศาลและคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่อยู่ในบังคับของอนุสัญญานี้จะมีความสมบูรณ์ภายนอกอาณาเขตระหว่างรัฐที่เป็นภาคี ถ้าคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศดังกล่าวมีเงื่อนไขตามแบบที่กำหนดไว้ที่จะถือได้ว่าคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศนั้น เป็นคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่แท้จริงในประเทศที่มีการพิจารณาพิพากษาคดี และจะต้องมีคำแปลคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศและเอกสารที่จะต้องนำมาตามที่อนุสัญญากำหนดไว้ โดยคำแปลนั้นต้องเป็นคำแปลในภาษาราชการของประเทศที่จะมีการยอมรับและบังคับตามให้ และคู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ซึ่งมีความประสงค์จะนำคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการดังกล่าวมาขอให้ศาลในรัฐภาคีอื่นทำการยอมรับและบังคับตามให้ จะต้องมาดำเนินการให้ถูกต้อง เช่นว่าจะต้องมายื่นคำร้องขอให้ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศที่จะมีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศนั้น¹⁹⁶ สำหรับเอกสารที่คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียตามคำพิพากษาศาล

¹⁹⁶ Inter-American Convention on Extraterritorial Validity of Foreign Judgments and Arbitral Awards 1979, Art. 2 : The foreign judgments, awards and decisions referred to in Article 1 shall have extraterritorial validity in the State Parties if they meet the following conditions :

- a. They fulfill all the formal requirements necessary for them to be deemed authentic in the State of origin;
- b. The judgment, award or decision and the documents attached thereto that are required under this Convention are duly translated into the official language of the State where they are to take effect;
- c. They are presented duly legalized in accordance with the law of the State in which they are to take effect.

หมายเหตุ คำพิพากษาที่อ้างถึงในมาตรา 1 หมายถึงคำพิพากษาของรัฐภาคีอื่น ในคดีที่เกี่ยวกับ
แพ่ง พาณิชย หรือแรงงาน

หรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศจะต้องนำมาแสดงเพื่อขอให้ศาลแห่งรัฐภาคีอื่นยอมรับ และบังคับตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศดังกล่าว ได้แก่ หนึ่ง สำเนาคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศซึ่งได้มีการรับรองว่าเป็นฉบับที่แท้จริงถูกต้อง สอง สำเนาเอกสารซึ่งแสดงว่าโจทก์ได้รับคำบอกกล่าวหรือหมายเรียกตามแบบของกฎหมายซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยกฎหมายของประเทศที่จะมีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ นอกจากนี้ยังต้องแสดงสำเนาเอกสารที่แสดงว่า คู่กรณีตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศได้มีโอกาสเข้าไปต่อสู้คดีในศาลต่างประเทศที่มีการพิจารณาคดีนั้นแล้ว สำเนาเอกสารที่กล่าวถึงทั้งสองประเภทนี้ต้องเป็นสำเนาที่ได้มีการรับรองว่าเป็นฉบับที่ถูกต้องแท้จริง และสาม สำเนาเอกสารที่ระบุว่าคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศเป็นคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศที่ถึงที่สุด ซึ่งต้องมีการรับรองว่าเป็นฉบับที่ถูกต้องแท้จริงเช่นเดียวกัน¹⁹⁷

¹⁹⁷ Ibid., Art. 3 : The documents of proof required to request execution of judgments awards and decisions are as follows :

- a. A certified copy of the judgment, award or decision;
- b. A certified copy of the documents proving that the provisions of items (e) and (f) of the foregoing article have been complied with; and
- c. A certified copy of the document stating that the judgment, award or decision is final or has the force of res judicata.

Ibid., Art. 2 : The foreign judgments, awards and decisions referred to in Article 1 shall have extraterritorial validity in the State Parties if they meet the following conditions :

- e. The plaintiff has been summoned or subpoenaed in due legal form substantially equivalent to that accepted by the law of the State where the judgment, award or decision is to take effect;
- f. The parties had an opportunity to present their defense.

เช่นเดียวกับอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลต่างประเทศ ในคดีแพ่งและพาณิชย์ ค.ศ. 1971 และอนุสัญญาว่าด้วยเขตอำนาจและการบังคับตามคำพิพากษา ในคดีแพ่งและพาณิชย์ ค.ศ. 1968 อนุสัญญานี้ได้กำหนดว่าให้ใช้กฎหมายของประเทศที่ตั้งของ ศาลที่ขอให้มีการยอมรับและบังคับตามให้ (Lex Fori) เพราะข้อทโนในอนุสัญญาดังกล่าวระบุว่า กระบวนการพิจารณาเพื่อทำให้เป็นที่แน่ใจว่าคำพิพากษาศาลและคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ มีความสมบูรณ์รวมทั้งเรื่องอำนาจศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามกฎหมายของประเทศ ที่จะมีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศนั้น¹⁹⁸ และในกรณีที่คำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศไม่สามารถทำการบังคับ ได้ทั้งหมด ศาลที่ได้รับคำร้องขอก็อาจทำการบังคับให้บางส่วนตามที่คู่กรณีผู้มีส่วนได้เสียร้องขอได้¹⁹⁹ นอกจากนี้ถ้าคู่กรณีตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศมีสิทธิที่จะ ดำเนินคดีแบบอนาถาในประเทศที่มีการพิจารณาพิพากษาคดี เขาก็ย่อมมีสิทธิเช่นว่านั้นในประเทศ ที่จะมีการยอมรับและบังคับตามคำพิพากษาศาลหรือคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ เหมือนกัน²⁰⁰

¹⁹⁸ Ibid., Art. 6 : The procedures for ensuring the validity of foreign judgments, awards and decisions, including the jurisdiction of the respective judges and tribunals, shall be governed by the law of the State in which execution is sought.

¹⁹⁹ Ibid., Art. 4 : If a foreign judgment, award or decision cannot be executed in its entirety, the judge or tribunal may agree to its partial execution at the request of an interested party.

²⁰⁰ Ibid., Art. 5 : A declaration in forma pauperis recognized in the State of origin of the judgment shall be recognized in the State of destination.